

SERVICII PENTRU ÎMBUNĂȚĂȚIREA REGLEMENTĂRII SERVICIILOR PUBLICE COMUNITARE DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE

ACTIVITATEA 2: ELABORAREA UNEI PROPUNERI DE ÎMBUNĂȚĂȚIRE A CADRULUI DE REGLEMENTARE ECONOMICĂ ȘI A METODOLOGIEI DE AVIZARE/ APROBARE DE CĂTRE A.N.R.S.C. A PREȚURILOR ȘI TARIFELOR ÎN SECTORUL DE APĂ ȘI APĂ UZATĂ, ȚINÂND CONT DE INVESTIȚIILE ȘI EFICIENȚA INVESTIȚIILOR REALIZATE DE OPERATORI STABILITE ÎN CONTRACTELE DE DELEGARE A GESTIUNII SERVICIULUI ȘI/SAU ÎN PLANURILE DE AFACERI

RAPORT DE ÎNCEPUT

Aprilie 2021

CUPRINS

1. INTRODUCERE	1
1.1 Scurtă descriere a activității	1
1.2 Rezultate așteptate	2
2. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE A ACTIVITĂȚII	3
2.1 Propuneri de modificare a legislației privind reglementarea economică a serviciilor în România.....	3
2.1.1 Propuneri rezultate în urma analizei comparative la nivel european	3
2.1.2 Propuneri formulate în cadrul altor asistențe tehnice	4
2.1.3 Rezultatele vizitei de studiu	4
2.1.4 Propuneri agreate de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și de stabilire, ajustare și modificare a tarifelor în România	8
2.1.5 Analiza legislației în vigoare privind reglementarea serviciilor în România ...	9
2.1.6 Propuneri de modificare a cadrului legal de reglementare a serviciilor de apă și de canalizare din România	10
2.2 Organizarea evenimentului de lucru	12
2.2.1 Organizarea și derularea evenimentului de lucru.....	12
2.2.2 Implementare în contextul COVID	13
3. PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR.....	15
3.1 Calendarul activităților	15
3.2 Puncte de reper și livrabile	17
4. ALOCAREA RESURSELOR	20
5. ACTIVITĂȚI REALIZATE ÎN PERIOADA DE RAPORTARE.....	21
5.1 Activități întreprinse de către asocieri	21
5.2 Documente colectate	23
6. COMUNICARE ȘI COORDONARE	25
6.1 Grup de lucru.....	25
6.2 Strategie de comunicare.....	26
6.3 Comunicare în contextul COVID	27
6.4 Coordonare	28
7. EVENIMENTE DE IMPACT ȘI FACTORI DE SUCCES	30
7.1 Evenimente care pot influența implementarea	30
7.2 Factori de succes	31
8. INDICATORII DE EVALUARE A PERFORMANȚEI.....	31
9. CONSIDERENTE FINALE	32
Anexa 1. Sinteza propuneri formulate în cadrul altor asistențe tehnice	34
BERD - Extras Raport Opțiuni Strategice	34
BERD - Extras Raport Metodologia de Tarifare	39
BERD - Extras Raport Final	43
WICS - Extras Raport Final.....	46
Banca Mondială - Extras Prezentări Seminar Inițial.....	51

Anexa 2. Extras legislativ privind elemente cu impact asupra reglementării economice a serviciilor	58
Suportabilitate	58
Redevență	61
Indicatori de performanță	62
Subvenții/ Ajutor de stat	65
Ajutoare sociale	66
Programe/ Planuri de investiții	67
Fonduri de rezervă	70
Anexa 3. Documente întâlnire de început Activitate 2	73

1. INTRODUCERE

Acest Raport de început este elaborat în cadrul Activității 2 a Contractului de Servicii semnat între Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (A.N.R.S.C.) și BDO Business Advisory (Asocierea), Lider al Asocierii BDO Business Advisory, Water Industry Commission for Scotland și Gîscan, Țibuleac și Asociații, în data de 3 august 2020. Obiectul Contractului îl constituie prestarea de servicii pentru îmbunătățirea reglementării serviciilor publice comunitare de alimentare cu apă și de canalizare în cadrul proiectului „Întărirea capacității administrative a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice pentru reglementarea, autorizarea, evaluarea și monitorizarea serviciilor comunitare de utilități publice”, cod proiect 127462, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă.

1.1 Scurtă descriere a activității

Activitatea 2: Elaborarea unei propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și a metodologiei de avizare/aprobare de către A.N.R.S.C. a prețurilor și tarifelor în sectorul de apă și apă uzată, ținând cont de investițiile și eficiența investițiilor realizate de operatori stabilite în contractele de delegare a gestiunii serviciului și/sau în planurile de afaceri vizează o propunere de modificare a Ordinului președintelui A.N.R.S.C. nr. 65/2007 privind aprobarea Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor/tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare.

Pe baza rezultatelor analizei cadrului legislativ național realizate de către experții interni A.N.R.S.C., a rezultatelor analizei comparative la nivel european prezentate în cadrul Activității 1 a proiectului, și a propunerilor înaintate în cadrul celorlalte proiecte de asistență tehnică din sector (Acord PISSA BERD încheiat cu MFE, RAS Banca Mondială încheiat cu MAP, asistența tehnică furnizată de WICS prin Programul pentru Reforme Structurale al Comisiei Europene), precum și a analizei detaliate a metodologiei actuale de tarificare (Ordinul președintelui A.N.R.S.C. nr. 65/2007), se vor elabora propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și de stabilire, ajustare și modificare a tarifelor în sectorul de apă și apă uzată.

La finalul acestei activități va fi realizat un document final „Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare”, care va fi înaintat echipei de proiect și conducerii A.N.R.S.C.

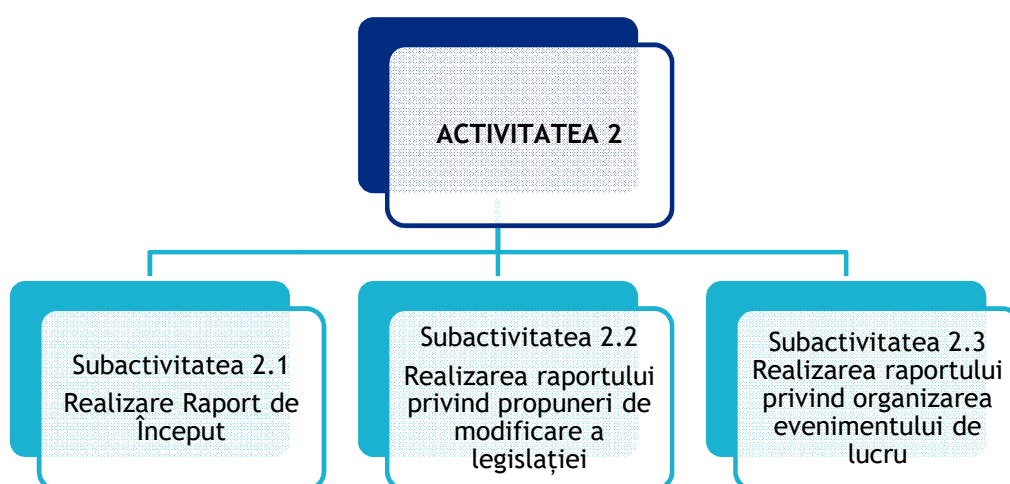
Mai mult, în cadrul acestei activități se vor disemina rezultatele obținute după terminarea metodologiei, în cadrul unei reuniuni de lucru pentru 45 de operatori din sectorul de apă și apă uzată.

Asocierea a demarat Activitatea 2 prin discuții purtate cu A.N.R.S.C. pentru detalierea și confirmarea ipotezelor de lucru și a metodologiei abordată. Organizarea și planificarea acestei activități este reflectată în prezentul Raport de început.

Astfel, Raportul de început specifică concret rezultatele de atins în cadrul activității 2 și sarcinile care vor fi îndeplinite pentru a permite obținerea rezultatelor. Acest document cuprinde informații detaliate despre: planificarea activităților, metodologia utilizată, rezultate care se doresc a fi obținute, eventuale situații care vor influența implementarea acestuia, precum și soluții de rezolvare în situațiile de criză apărute.

Tot în această fază vor fi identificate documentele juridice relevante privind reglementarea economică a serviciilor, precum metodologia actuală de tarification (Ordinul președintelui A.N.R.S.C. nr. 65/2007), dar nu numai.

Sintetizând cele de mai sus, și în corelare cu Oferta Tehnică transmisă de Asocieră, Activitatea 2 va fi realizată prin intermediul a trei componente de implementare după cum este prezentat mai jos.

1.2 Rezultate așteptate

Rezultatele specifice acestei Activități sunt prezentate mai jos:

REZULTATE ACTIVITATEA 2

R 2.1 - A.N.R.S.C. va primi o propunere de modificare a Ordinului președintelui A.N.R.S.C. nr. 65/2007 privind aprobarea Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a preturilor/tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare, ținând cont de investițiile și eficiența investițiilor realizate de operatori stabilite în contractele de delegare a gestiunii serviciului și/sau în planurile de afaceri;

2. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE A ACTIVITĂȚII

2.1 Propuneri de modificare a legislației privind reglementarea economică a serviciilor în România

2.1.1 Propuneri rezultate în urma analizei comparative la nivel european

În urma realizării analizei comparative la nivel european, consultantul a realizat mai multe propuneri de reglementare economică a serviciilor, acestea fiind prezentate în sinteză în tabelul de mai jos, alături de cadrul de legislativ impactat.

Propuneri de reglementare economică	Cadru legislativ impactat
1. Perioada de reglementare a serviciilor (5 ani)	Legea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr.241/2006
2. Stabilirea strategiilor de tarificare pe baza de planuri de afaceri (inclusiv stabilirea unei marje pentru profitul rezonabil): - Cerința privind elaborarea planului de afaceri - Elemente minime plan de afaceri - Elaborare pe baza principiilor metodologiei de Analiza Cost-Beneficiu (Hotărârea 677/2017) - Planurile de afaceri vor include planuri de investiții pe durata strategiei de tarificare - Măsuri de creștere a eficienței, de inclus obligatoriu în planurile de afaceri - Repere pentru marja de profit rezonabil	Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr.51/2006. Legea nr.241/2006 Ordinul nr.65/2007 Hotărârea nr.855/2008 pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice
3. Stabilirea redevenței în funcție de amortizarea patrimoniului public: - Strategiile de tarificare realizate pe baza planurilor de afaceri vor avea atașat și o evoluție a redevenței anuale pentru aceeași perioadă - Nivelul anual al echivalentului amortizării patrimoniului public inclus în strategia de tarificare propusă nu poate fi mai mic decât nivelul anual al echivalentului amortizării patrimoniului public inclus în ultimul an din strategia de tarificare precedentă - Includerea amortizării pe ani trebuie să aibă un trend	Ordin Președinte A.N.R.S.C.

Propuneri de reglementare economică	Cadru legislativ impactat
crescător, aproximativ liniar - Redevența ar trebui să fie cel puțin egală cu serviciul datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea/co-finanțarea proiectelor de investiții - Redevența pentru bunurile publice va fi calculată în funcție de durata medie de viață a activelor respective - Nivelul redevenței și includerea eșalonată a echivalentului amortizării activelor din patrimoniul public în tarif ar trebui să fie corelate și cu nevoia de investiții rezultată din planul de management al activelor al societății	
4. Stabilirea unui nivel de referință de 2,5% pentru indicele de suportabilitate	Legea nr.241/2006
5. Definirea cadrului informațional pentru reglementarea economica a serviciilor (date obligatoriu de raportat către A.N.R.S.C.)	Ordin Președinte A.N.R.S.C.

Aceste propuneri preliminare formulate de Consultant vor fi luate în considerare la definirea cadrului final de reglementare economică a serviciilor, care va fi discutat și agreat cu reprezentanții A.N.R.S.C., dar și ai altor entități cu responsabilități la nivelul sectorului.

2.1.2 Propuneri formulate în cadrul altor asistențe tehnice

Complementar propunerilor formulate în cadrul activității de analiza comparativă la nivel european, Consultatul a analizat propunerile înaintate în cadrul celorlalte proiecte de asistență tehnică din sector, respectiv Acord PISSA BERD încheiat cu MFE, RAS Banca Mondială încheiat cu MAP și asistența tehnică furnizată de WICS prin Programul pentru Reforme Structurale al Comisiei Europene.

Pentru identificarea celor mai relevante propuneri, distinct fata de mențiuni specifice cu privire la reglementare economică a serviciilor, Consultantul va analiza propuneri care privesc strategia de tarificare, sistemul de subvenții, planuri de investiții, sistemul de redevență, indicatori de performanță, cotă de profit/profitul rezonabil, și suportabilitate.

Sinteza propunerilor formulate în cadrul celorlalte proiecte de asistență tehnică este prezentată în cadrul Anexei 1 la prezentul Raport.

2.1.3 Rezultatele vizitei de studiu

Având în vedere contextul național și internațional generat de situația pandemică provocată de virusul SARS-CoV-2, care afectează desfășurarea în bune condiții a unor schimburi de experiență internațională (la nivelul UE), părțile au agreat decalarea termenului de realizarea vizitei de studiu (componentă distinctă în cadrul Activității 1), aceasta fiind programată să se realizeze în maximum 9 luni de la transmiterea ordinului de începere a prestării serviciilor, respectiv cel târziu până la 09.05.2021.

Astfel, schimbul de experiență în statul membru UE a cărei performanță în reglementarea sectorului poate constitui un model pentru A.N.R.S.C., este relevant pentru realizarea Activității 2 din cadrul contractului de servicii, respectiv „Elaborarea unei propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și a metodologiei de avizare/aprobare de către A.N.R.S.C. a prețurilor și tarifelor în sectorul de apă și apă uzată, ținând cont de investițiile și eficiența investițiilor realizate de operatori stabilite în contractele de delegare a gestiunii serviciului și/sau în planurile de afaceri”.

Plecând de la premisa realizării în termenul preconizat a vizitei de studiu, rezultatele acesteia (concretizate într-un raport de vizită), pot fi integrate în versiunea preliminară a „Raportului privind Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare”, asigurându-se astfel și o perspectivă mai clară cu privire la modelul de bună practică din statul membru UE selectat, pentru a fi implementat în legislația națională.

Cu toate acestea, trebuie recunoscut ca în momentul de față există destule riscuri cu privire la realizarea vizitei de studiu datorită pandemiei declarate la nivel internațional, așa cum este prezentat mai jos.

Riscuri pentru desfășurarea vizitei de studiu

Contextul pandemic incert la nivel internațional

Având în vedere contextul local și global generat de pandemia de SARS-CoV-2, în unele state membre UE, conform legislației naționale sau locale, pot exista diverse restricții pentru desfășurarea de adunări publice pentru a preveni și reduce riscul transmiterii virusului. De asemenea, țările din Uniunea Europeană pot implementa diferite măsuri restrictive cu privire la intrarea pe teritoriul țării respective.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a emis îndrumări tehnice în ceea ce privește gestionarea COVID-19, inclusiv: (i) Comunicarea riscurilor și implicarea comunitară - Planul de acțiune pentru pregătire și răspuns COVID-19; (ii) Pregătirea locului de muncă pentru COVID-19; și (iii) un ghid pentru prevenirea și abordarea stigmatului social asociat cu COVID-19. Toate aceste documente sunt disponibile pe site-ul OMS prin următorul link: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance>.

Acest risc a fost luat în considerare și în cadrul Raportului de început pentru *Activitatea 1. Analiza și evaluarea prevederilor legislative vizând reglementarea sectorului de apă și apă uzată din statele membre ale uniunii europene*, transmis în septembrie 2020, ca eveniment de impact: „Impactul COVID asupra circulației persoanelor în Europa, cu impact direct asupra vizitei de studiu”. Ca o primă soluție pentru realizarea vizitei de studiu în condiții de siguranță, în contextul actualei pandemii, Asocierea a avut în vedere amânarea acestui eveniment pentru în anul 2021, astfel încât până la finalizarea Activității 1 această sub- activitate să fie totuși îndeplinită.

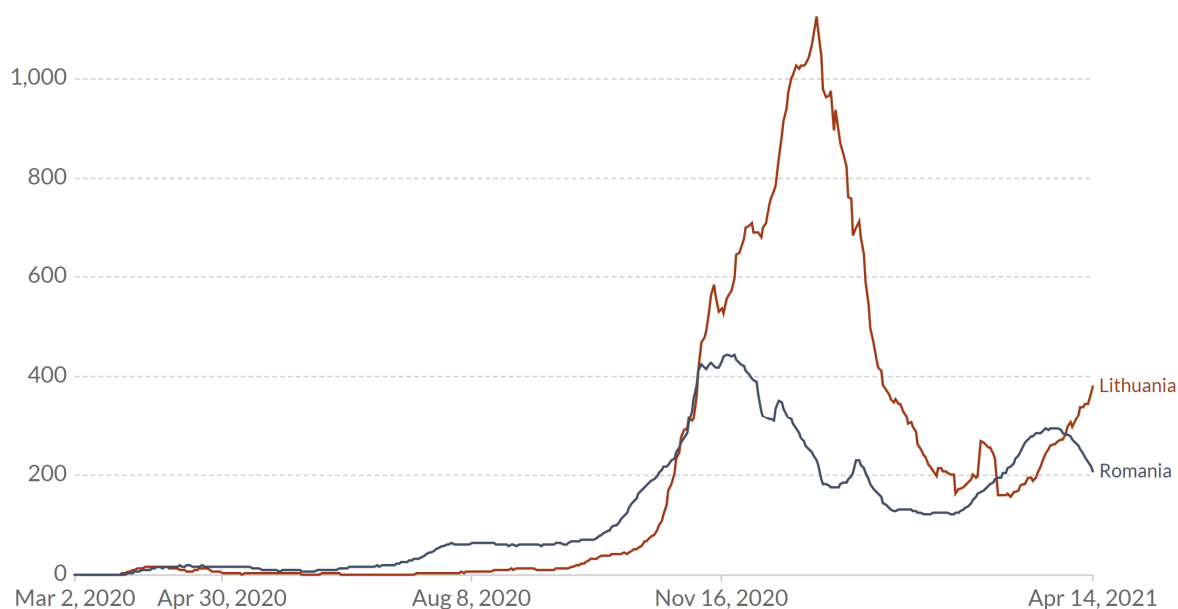

Având în vedere faptul că restricțiile de circulație internațională nu au fost atenuate, Asocierile au în vedere și realizarea unei vizite de studiu virtuale prin realizarea schimbului de experiență la distanță sau organizarea de consultări cu diverse entități interesate pentru prezentarea propunerilor de reglementare economică.

Stadiul incipient de realizare a campaniei de vaccinare

Atât România, cât și Lituania, derulează în prezent campania de vaccinare pentru SARS-CoV-2, cu scopul de a limita răspândirea epidemică a virusului SARS CoV-2. Programul de vaccinare a început în data de 27 decembrie 2020 atât în România, cât și în Lituania.

Figura de mai jos prezintă evoluția numărului de cazuri zilnice confirmate cu COVID-19 în România și Lituania, la un milion de persoane, afișată ca media de 7 zile¹:

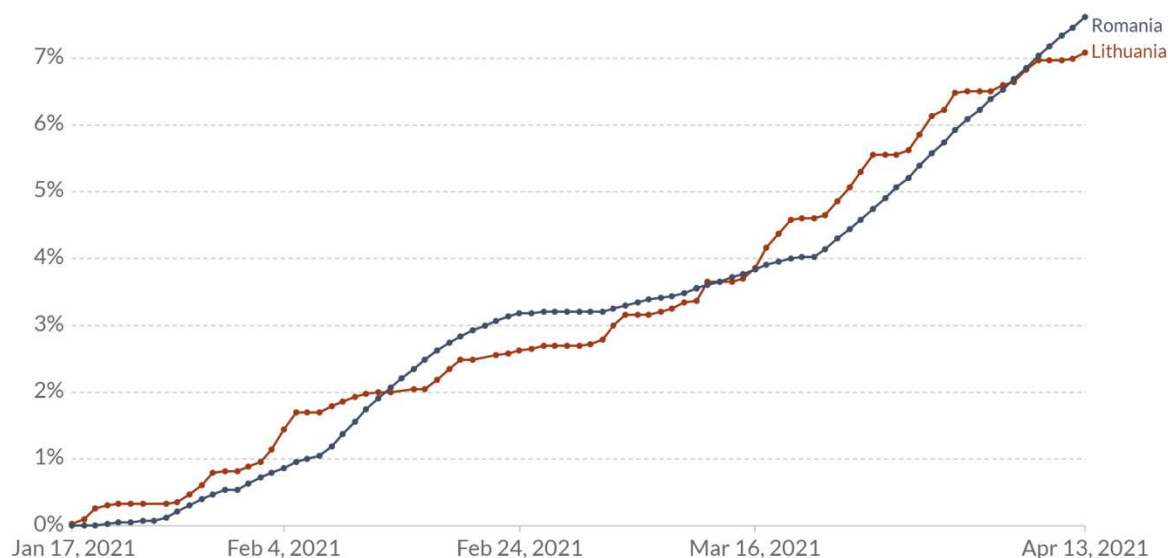
În data de 13 aprilie 2021, Lituania avea o pondere de 18,7% din populație vaccinată cu cel puțin o doză de vaccin COVID-19, iar România o pondere de 12,3%².

Ponderea populației totale care a primit toate dozele prescrise de protocolul de vaccinare, reprezintă 7,6% în România, respectiv 7,1% în Lituania. Ponderea populației complet vaccinate împotriva COVID-19 este prezentată în figura de mai jos³:

¹ Universitatea Johns Hopkins, Center for Systems Science and Engineering (CSSE), <https://ourworldindata.org/coronavirus/country/lithuania?country=LTU-ROU>

² Universitatea Johns Hopkins, Center for Systems Science and Engineering (CSSE), <https://ourworldindata.org/coronavirus/country/lithuania?country=LTU-ROU>

³ Universitatea Johns Hopkins, Center for Systems Science and Engineering (CSSE), <https://ourworldindata.org/coronavirus/country/lithuania?country=LTU-ROU>

Restricții de călătorie legate de COVID-19

Începând cu data de 7 noiembrie 2020 și până la 30 aprilie 2021, a fost declarată carantină națională pe între teritoriul Lituaniei, pentru a reduce riscul de răspândire rapidă a mutațiilor COVID-19. Mai mult, Ministerul Sănătății al Republicii Lituania a emis un avertisment împotriva tuturor călătoriilor neesențiale⁴.

Conform listei publicate în data de 9 aprilie 2021, România face parte din lista țărilor parte a Spațiului Economic European afectate de COVID-19 pentru care sunt necesare restricții adiționale⁵. Această listă se publică săptămânal vinerea și intră în vigoare începând cu luna următoare pentru 5 zile.

Astfel, călătorilor ce intră pe teritoriul Lituaniei li se va cere să completeze un formular de înregistrare înainte de sosirea în Lituania și să arate confirmarea (cod QR). Un test COVID-19 (test PCR sau test antigen nazofaringian) este obligatoriu. Rezultatul unui test serologic de anticorpi nu va fi recunoscut. Testul pentru COVID-19, efectuat în termen de 72 de ore înainte de intrarea în Lituania, trebuie să fie negativ și trebuie prezentat transportatorului înainte de călătorie.

În plus, este necesară o autoizolare obligatorie de 10 zile. Există posibilitatea de a scurta timpul de autoizolare prin efectuarea unui test COVID-19 (PCR), pe cheltuială personală, în a 7-a zi de autoizolare cel mai devreme, cu un răspuns negativ a acestuia.

În România, Hotărârea CNSU nr. 50/26.10.2020 pentru instituirea restricțiilor referitoare la persoanele care sosesc în România din anumite zone sau țări cu risc epidemiologic ridicat, se aplică după 24 de ore de la data aprobării hotărârii prin care sunt stabilite restricțiile, iar ridicarea acestora se realizează cu data emiterii hotărârii.

⁴ Ministerul Sănătății al Republicii Lituania, <https://sam.lrv.lt/en/news/updated-list-of-affected-countries-warning-against-non-essential-travelling>

⁵ Centrul Național de Sănătate Publică din cadrul Ministerului Sănătății al Republicii Lituania, <https://nvsc.lrv.lt/en/information-on-covid-19/for-arrivals-from-abroad/list-of-countries-affected-by-covid-19-and-requirements-valid-from-12-to-18-april>

Conform ultimei liste publicate în data de 8 aprilie 2021⁶, Lituania nu se află pe lista de zonă galbenă a statelor cu risc epidemiologic ridicat pentru care este nevoie de carantină la domiciliu/locația declarată pentru 14 zile de la sosirea în România din țara respectivă.

Propuneri de rezerva pentru realizarea vizitei de studiu

Având în vedere riscurile de călătorie asociate pandemiei de SARS COV 2, inclusiv situația actuală din Lituania (carantina națională), și considerând importanța acestui schimb de experiență pentru reprezentanții A.N.R.S.C., Consultatul are în vedere amânarea desfășurării acestui eveniment până la sfârșitul lunii iulie 2021, astfel încât rezultatele acestei vizite de studiu să poată fi încorporate în versiunea finală a Raportului privind propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, care are termen de livrare data de 07 august 2021. Desigur, această propunere va trebui agreată în prealabil cu reprezentanții A.N.R.S.C..

Complementar, până la desfășurarea vizitei de studiu, Consultatul și-a propus să organizeze o întâlnire online între reprezentanții autorității de reglementare din Lituania și cei ai A.N.R.S.C., pentru a prezenta situația actuală din România, propunerile preliminare de reglementare a economiei a serviciilor în România, și așteptările A.N.R.S.C. față de omologii din Lituania.

2.1.4 Propuneri agreate de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și de stabilire, ajustare și modificare a tarifelor în România

Pe baza rezultatelor analizei comparative la nivel european prezentate în cadrul Activității 1 a proiectului, a propunerilor înaintate în cadrul celorlalte proiecte de asistență tehnică din sector (Acord PISAA BERD încheiat cu MFE, RAS Banca Mondială încheiat cu MAP, asistența tehnică furnizată de WICS prin Programul pentru Reforme Structurale al Comisiei Europene), dar și în urma consultărilor cu diverse entități cu responsabilități la nivelul sectorului, Consultatul va propune un set de măsuri privind reglementarea economică a serviciilor care va fi agreat cu reprezentanții A.N.R.S.C..

Înainte de agrearea finală a acestor măsuri de reglementare economică, Consultatul împreună cu ANRSC vor purta discuții cu diverse entități interesate la nivelul sectorului, pentru a obține un punct de vedere cu privire la noul cadru de reglementare/ eventuale sugestii de îmbunătățire. Cu titlu de exemplu, enumerăm

---

⁶ Institutul Național de Sănătate Publică România, <https://www.cnsrbt.ro/index.php/liste-zone-afectate-covid-19>

în continuare câteva entități relevante la nivelul sectorului: operatori de servicii ARA, FADIDA/ ADI, AMR, AOR, UNCJ, ACOR, MDLPA.

Pe baza acestor măsuri finale de reglementare economică a serviciilor în România, vor fi formulate într-o etapă ulterioară propuneri de modificare a cadrului legislativ aplicabil. Pentru finalizarea acestui demers, Consultantul va avea în vedere și analiza legislației în vigoare, pentru înțelege mai bine toate implicațiile juridice dar și nivelul actual de reglementare (profundimea/ maturitatea ariei de reglementare).

2.1.5 Analiza legislației în vigoare privind reglementarea serviciilor în România

---

Pentru modificarea cadrului legislativ actual, plecând de la propunerile finale de reglementare economică a serviciilor agreeate de A.N.R.S.C., este necesară o analiză a cadrului legislativ național, realizată de către experții interni A.N.R.S.C., un accent deosebit punându-se pe analiza detaliată a metodologiei actuale de tarifare (Ordinul președintelui A.N.R.S.C. nr. 65/2007).

În conformitate cu responsabilitatea asumată în cadrul proiectului, echipa de specialiști a A.N.R.S.C. a realizat o analiză a cadrului legislativ național, pe care a transmis-o Consultantului. Aceasta va fi integrată în raportul final al activității, având titlul "Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare".

Analiza cadrului legislativ național de reglementare economică în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, realizată de specialiștii A.N.R.S.C., a pus un accent preponderent pe modalitatea de stabilire, ajustare și modificare a prețurilor și tarifelor pentru serviciile de apă și de canalizare, aceasta fiind împărțită pe mai multe situații întâlnite în practică, respectiv:

- (1) Analiza reglementării economice aferentă prețurilor și tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare prestate prin intermediul infrastructurii specifice realizată din fonduri publice asigurate de la bugetul local și/sau veniturile proprii ale operatorilor
- (2) Analiza reglementării economice aferentă prețurilor și tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare prestate prin intermediul infrastructurii specifice dezvoltată din fonduri europene nerambursabile și/sau de la bugetul de stat
- (3) Analiza reglementării economice aferentă contractului de concesiune încheiat între municipiul București și S.C. APA NOVA București S.A
- (4) Analiza reglementării economice aferentă contractului de concesiune încheiat între municipiul Ploiești și S.C. APA NOVA Ploiești S.R.L.

Această analiză realizată de specialiștii A.N.R.S.C. a fost completată cu o prezentare succintă a cadrului legislativ european cu impact în domeniul realizării reglementării economice, a cadrului legislativ cu privire la măsurile economice-

sociale și fiscale adoptate pentru asigurarea accesului populației la serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, dar și cu o analiză comparativă între reglementările economice aplicabile prețurilor și tarifelor aferente investițiilor realizate de autoritățile administrației publice locale în infrastructura de apă și investițiile realizate de operatorii regionali.

Distinct față de documentul realizat de specialiștii A.N.R.S.C., consultatul a realizat un sumar al principalelor prevederi legale cu impact asupra reglementării economice a serviciilor (mai puțin stabilirea, ajustarea și modificarea prețurilor și tarifelor care a fost deja dezvoltată pe larg în materialul realizat de A.N.R.S.C.), respectiv aspecte privind suportabilitatea, redevența, indicatorii de performanță, subvenții/ ajutor de stat, ajutoare sociale, programe/ planuri de investiții și fonduri de rezervă. Sinteza acestor prevederi legale complementare este prezentată în cadrul Anexei 2 la prezentul Raport.

2.1.6 Propuneri de modificare a cadrului legal de reglementare a serviciilor de apă și de canalizare din România

---

Așa cum s-a menționat anterior, plecând de la propunerile agreate de A.N.R.S.C. cu privire la reglementarea economică a serviciilor, Consultatul va pregăti pachetul de modificări legislative pentru implementarea acestora. Modificarea cadrului legislativ vizează în unele cazuri amendarea prevederilor legale în vigoare, iar în alte cazuri emiterea de noi reglementari (Ordin ale Președintelui A.N.R.S.C.).

Pentru definitivarea proiectului/proiectelor de acte normative, Consultantul va urmări armonizarea acestuia/ acestora cu actele normative în vigoare pe linie verticală (acte normative cu forță juridică superioară, respectiv inferioară) sau pe linie orizontală (acte normative cu aceeași forță juridică), urmărind întocmai exigentele stabilite prin Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Astfel, tehnica legislativă asigură sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică a actului normativ. Acestea definesc părțile constitutive ale actului normativ, structura, forma și modul de sistematizare a conținutului acestuia, procedeele tehnice privind modificarea, completarea, abrogarea, publicarea și republicarea actelor normative, precum și limbajul și stilul actului normativ propus.

Prima fază în cadrul procedurii de elaborare și aprobare a actului normativ constă în evaluarea preliminară a impactului proiectului de lege, a propunerii legislative și a celorlalte proiecte de acte normative cu scopul de a asigura o fundamentare adecvată a inițiativelor legislative.

Evaluarea preliminară a impactului presupune identificarea și analizarea efectelor economice, sociale, de mediu, legislative și bugetare pe care le produc reglementările propuse, fiind considerată a fi modalitatea de fundamentare pentru soluțiile legislative propuse.

Fundamentarea noii reglementări va avea în vedere atât evaluarea impactului legislației specifice în vigoare la momentul elaborării proiectului de act normativ,

cât și evaluarea impactului politicilor publice pe care proiectul de act normativ le implementează, și în mod obligatoriu cu privire la impactul noilor reglementări asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Evaluarea preliminară a impactului va fi realizată în parte de Consultant prin Rapoartele elaborate în cadrul Contractului, dar și de către A.N.R.S.C. pe baza propunerilor furnizate în cadrul unor proiecte de consultanță complementare precum și ca urmare a analizelor efectuate de experții A.N.R.S.C., care este inițiatorul proiectului de act normativ.

Forma de redactare a actului normativ

Proiectele de acte normative vor fi redactate în forma prescriptivă proprie normelor juridice, iar prin modul de exprimare trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu. Totodată, dispozițiile cuprinse în actul normativ pot fi, după caz, imperative, supletive, permissive, alternative, derogatorii, facultative, tranzitorii, temporare, de recomandare sau altele asemenea; aceste situații trebuie să rezulte expres din redactarea acestuia.

Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce, fără utilizarea de termeni cu încărcătură afectivă, iar forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor.

Structura actului normativ

Actul normativ va avea următoarele părți constitutive:

- (i) titlul
- (ii) preambulul, dacă este cazul,
- (iii) formula introductivă,
- (iv) partea dispozitivă,
- (v) formula de atestare a autenticității actului.

În cadrul structurii definite articolele pot fi grupate pe capitole, care se pot împărți în secțiuni, iar acestea, după caz, în paragrafe. La elaborarea propunerilor de modificare a legislației este foarte importantă colaborarea cu specialiștii A.N.R.S.C. pentru a asigura o bună înțelegere a tuturor aspectelor reglementate.

2.2 Organizarea evenimentului de lucru

2.2.1 Organizarea și derularea evenimentului de lucru

Ulterior elaborării propunerilor de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și de stabilire, ajustare și modificare a tarifelor în sectorul de apă și apă uzată, Consultantul va disemina rezultatele obținute, în cadrul unei reuniuni de lucru pentru 45 de operatori din sectorul de apă și apă uzată.

Toată logistica organizării acestui eveniment va fi asigurată de către Consultant. O atenție deosebită va fi acordată realizării agendei de discuții și materialelor puse la dispoziția participanților.

Agenda evenimentului reprezintă un document importat pentru înțelegerea contextului și obiectivului evenimentului de diseminare și va cuprinde următoarele detalii:

- Tema reuniunii de lucru
- Perioada
- Locația
- Scopul
- Obiective
- Aspecte abordate
- Echipa de instruire
- Condiții de participare

În scopul asigurării succesului reuniunii de lucru, Consultantul va aborda metodele cele mai eficiente de transfer al cunoștințelor cum ar fi înmânarea de suporturi de curs, prezentarea unor documente suport, și, cel mai important, discuții interactive.

Pregătirea materialelor de discuție reprezintă o componentă esențială în desfășurarea cu succes a evenimentului de lucru.

Selectarea participanților la evenimentul de lucru se va realiza cu suportul Beneficiarului, logistica necesară fiind asigurată de către Consultant. În cadrul reuniunii de lucru vor fi avute în vedere și cerințele AM POCA de integrare a principiilor orizontale „Dezvoltare durabilă” și ”Egalitatea de șanse și nediscriminare”.

Derularea evenimentului de diseminare a rezultatelor se va desfășura pe parcursul unei zile, într-o locație adecvată acestui scop.

La final, Consultantul va realiza un Raport privind organizarea evenimentului de lucru pentru de 45 operatori din de sectorul apă și apă uzată, pe care îl va transmite A.N.R.S.C. spre aprobare.

Pentru organizarea evenimentului de lucru vor fi avute în vedere următoarele etape:

Subactivitate 2.3. Realizarea raportului privind organizarea evenimentului de lucru

Etapa 2.3.1. Realizarea agendei și validarea acesteia
Etapa 2.3.2. Pregătirea materialelor suport și validarea acestora
Etapa 2.3.3. Pregătirea logisticii evenimentului
Etapa 2.3.4. Contractare servicii logistice
Etapa 2.3.5. Identificare grup țintă și transmitere invitații
Etapa 2.3.6. Confirmare liste participanți și transmitere detalii logistice
Etapa 2.3.7. Verificare logistică eveniment
Etapa 2.3.8. Derulare eveniment
Etapa 2.3.9. Elaborare Raport eveniment de lucru
Etapa 2.3.10. Livrare Raport eveniment de lucru către A.N.R.S.C

2.2.2 Implementare în contextul COVID

Având în vedere contextul local și global generat de pandemia de COVID-19, conform legislației naționale sau locale, pot exista diverse restricții pentru desfășurarea de adunări publice pentru a preveni și reduce riscul transmiterii virusului.

Aceste restricții pot avea implicații pentru desfășurarea activităților din cadrul contractului de servicii, în special în vederea organizării evenimentului de lucru.

În acest context, organizarea și desfășurarea evenimentului de lucru poate fi afectată de evoluția COVID-19, Asocierea luând în considerare trei posibilități de implementare pentru această activitate:

1. Organizarea și desfășurarea evenimentului de lucru conform planului elaborat în sub-capitolul anterior, implementarea nefiind afectată de evoluția COVID-19, și evenimentul de lucru desfășurându-se conform contractului de servicii înainte de septembrie 2021.
2. Organizarea și desfășurarea evenimentului de lucru va fi amânată pentru o perioadă ulterioară, stabilită de comun acord și cu aprobarea A.N.R.S.C. și POCA, însă înainte de încheierea contractului de servicii în octombrie 2021.
3. Organizarea și desfășurarea evenimentului de lucru complet în mediul virtual, prin diferite platforme de conectare, conform contractului de servicii înainte de septembrie 2021.

Pentru implementarea posibilității cu numărul 3, Asocierea va elabora un plan pentru desfășurarea evenimentului de lucru în mediul virtual, pentru consultare cu A.N.R.S.C.

Planul va conține, în primul rând, diferite opțiuni pentru conectarea virtuală a participanților, precum: platforma Zoom, platforma Webex Cisco, platforma Microsoft Teams, etc. Vor fi prezentate avantajele și dezavantajele folosirii

fiecărei platforme, cerințele tehnologice necesare și se va ține cont de respectarea cerințelor de confidențialitate.

3. PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

3.1 Calendarul activităților

Planificarea activităților proiectului s-a realizat ținând cont de complexitatea activităților, iar succesiunea dintre acestea, inclusiv perioada de desfășurare a fost stabilită în funcție de logica relației dintre acestea, precum și de condiționalitățile din caietul de sarcini. Planificarea este una realista și derivă din experiența noastră în implementarea unor astfel de proiecte de asistență tehnică, aceasta fiind similară.

Activități și Subactivități	Perioadă de implementare de la începutul acordului (luni)													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Activitatea 2: Elaborarea unei propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare														
Subactivitate 2.1. Realizarea raportului de început														
Etapa 2.1.1. Desfășurarea discuțiilor cu reprezentanții A.N.R.S.C														
Etapa 2.1.2. Agrearea structurii Raportului de început														
Etapa 2.1.3. Mobilizarea echipei de experți și confirmarea responsabilităților														
Etapa 2.1.4. Descrierea sarcinilor și a rezultatelor de atins														
Etapa 2.1.5. Planificarea detaliată a activităților														
Etapa 2.1.6. Descrierea metodologiei utilizate														
Etapa 2.1.7. Descrierea elementelor esențiale și de impact														
Etapa 2.1.8. Descrierea măsurilor pentru rezolvarea situațiilor de criză														
Etapa 2.1.9. Discutarea formei preliminare cu reprezentanții A.N.R.S.C														
Etapa 2.1.10. Finalizarea Raportului de început al activității														
Subactivitate 2.2. Realizarea raportului privind propuneri de modificare a legislației														
Etapa 2.2.1. Consultarea analizei cadrului legislativ național realizate de A.N.R.S.C														
Etapa 2.2.2. Analiza propunerilor din cadrul proiectelor de asistență tehnică din sector														
Etapa 2.2.3. Analiza detaliată a metodologiei actuale de tarificare														
Etapa 2.2.4. Agrearea elementelor esențiale pentru reglementarea economică														
Etapa 2.2.5. Agrearea noilor principii de stabilire, ajustare și modificare a tarifelor														
Etapa 2.2.6. Detalierea cadrului național de reglementare economică a serviciilor														
Etapa 2.2.7. Elaborarea propunerilor preliminare de îmbunătățire a cadrului de reglementare														
Etapa 2.2.8. Prezentarea propunerilor preliminare de îmbunătățire, reprezentanților A.N.R.S.C														
Etapa 2.2.9. Obținerea unui feedback din partea diverselor instituții interesate														
Etapa 2.2.10. Elaborarea propunerilor finale de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică														
Subactivitate 2.3. Realizarea raportului privind organizarea evenimentului de lucru														
Etapa 2.3.1. Realizarea agendei și validarea acesteia														
Etapa 2.3.2. Pregătirea materialelor suport și validarea acestora														
Etapa 2.3.3. Pregătirea logisticii evenimentului														
Etapa 2.3.4. Contractare servicii logistice														
Etapa 2.3.5. Identificare grup țintă și transmitere invitații														
Etapa 2.3.6. Confirmare liste participanți și transmitere detalii logistice														
Etapa 2.3.7. Verificare logistică eveniment														
Etapa 2.3.8. Derulare eveniment														
Etapa 2.3.9. Elaborare Raport eveniment de lucru														
Etapa 2.3.10. Livrare Raport eveniment de lucru către A.N.R.S.C														

Legendă Livrabil Activitate Subactivitate Etapă

3.2 Puncte de reper și livrabile

Pentru Activitatea 2 punctele de reper (jaloanele) și livrabilele aferente sunt menționate în tabelul de mai jos.

Subactivitate	Puncte de reper	Livrabile
A2.1	• Desfășurarea întâlnirii pentru deschiderea activității • Agrearea structurii Raportului de Început • Aprobarea de către Beneficiar a Raportului de început	• Raport de început privind implementarea activității "Elaborarea unei propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și a metodologiei de avizare/aprobare de către A.N.R.S.C. a prețurilor și tarifelor în sectorul de apă și apă uzată, ținând cont de investițiile și eficiența investițiilor realizate de operatori stabilite în contractele de delegare a gestiunii serviciului și/sau în planurile de afaceri" - raport inițial
A2.2	• Colectarea tuturor propunerilor de modificare a legislației înaintate în cadrul celorlalte proiecte de asistență tehnică din sector • Identificarea tuturor prevederilor legislative afectate de noul cadru de reglementare economică a serviciilor de apă și de canalizare (inclusiv Ordinul președintelui A.N.R.S.C. nr. 65/2007) • Agrearea structurii generale a Raportului privind propunerile de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor	• Raport privind „Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare” - varianta preliminară

Subactivitate	Puncte de reper	Livrabile
	de alimentare cu apă și canalizare • Prezentarea versiunii preliminare a Raportului privind „Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare”	
A2.2	• Validarea propunerilor formulate de Asociere în cadrul variantei preliminare, respectiv agrearea acțiunilor pentru finalizarea Raportului • Realizarea materialelor pentru instruirea personalului A.N.R.S.C, pe baza versiunii finale a Raportului • Prezentarea versiunii finale a Raportului privind „Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare”	• Raport privind „Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare” - varianta finală
A2.3	• Agrearea elementelor principale ale evenimentului de lucru • Validarea de către Beneficiar a materialelor de prezentare în cadrul evenimentului de lucru • Rezervarea facilităților pentru evenimentul de lucru (sală eveniment, catering) • Confirmarea participării la evenimentul de lucru (45 operatori din sectorul de apă și apă uzată) • Derularea evenimentului de lucru • Aprobarea de către Beneficiar a Raportului privind organizarea de eveniment lucru pentru de 45 operatori din sectorul de apă și apă uzată	• Raport privind organizare eveniment de lucru pentru 45 de operatori din sectorul de apă și apă uzată

Punctele de reper (Jaloanele)	Perioadă de implementare de la începutul acordului (în luni)													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Activitatea 2: Elaborarea unei propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare														
Subactivitate 2.1. Realizarea raportului de început														
◊ Desfășurarea întâlnirii pentru deschiderea activității							◊							
◊ Agrearea Structurii raportului de început							◊							
◊ Aprobarea de către Beneficiar a Raportului de început								◊						
Subactivitate 2.2. Realizarea raportului privind propuneri de modificare a legislației														
◊ Colectarea tuturor documentelor relevante pentru realizarea analizei							◊							
◊ Identificarea tuturor prevederilor legislative							◊							
◊ Agrearea structurii generale a Raportului de analiză							◊							
◊ Prezentarea versiunii preliminare a Raportului										◊				
◊ Validarea elementelor analizate, respectiv agrearea acțiunilor pentru finalizarea Raportului										◊				
◊ Realizarea materialelor pentru instruirea personalului A.N.R.S.C., pe baza versiunii finale a Raportului										◊				
◊ Prezentarea versiunii finale a Raportului												◊		
Subactivitate 2.3. Realizarea raportului privind organizarea evenimentului de lucru														
◊ Agrearea elementelor principale ale evenimentului de lucru												◊		
◊ Validarea de către Beneficiar a materialelor de prezentare în cadrul evenimentului de lucru												◊		
◊ Rezervarea facilităților pentru evenimentul de lucru (sală eveniment, catering)												◊		
◊ Confirmarea participării la evenimentul de lucru (45 operatori din sectorul de apă și apă uzată)												◊		
◊ Derularea evenimentului de lucru													◊	
◊ Aprobarea de către Beneficiar a Raportului privind organizarea de eveniment lucru													◊	

Legendă   ◊ Jalon   ■ Activitate   ■ Subactivitate

Calendarul punctelor de reper este prezentat mai jos:

4. ALOCAREA RESURSELOR

Resursele umane necesare implementării și desfășurării acțiunilor din cadrul Activității 2 sunt detaliate în tabelul de mai jos:

EXPERTI		SUBACTIVITATE 2.1.		SUBACTIVITATE 2.2		SUBACTIVITATE 2.3.		TOTAL
		An 1	An 2	An 1	An 2	An 1	An 2	
Experti Principali								
Lider de echipă	Sorin Caian	15	0	50	0	0	10	75
Expert tehnic	Gabriel Racovițeanu	3	0	19	0	2	3	27
Expert juridic	Cătălin Gîscan	10	0	40	0	0	0	50
Expert economie	Augustin Boer	10	0	40	0	2	3	55
Expert servicii comunitare	Gabi Ioniță	10	0	45	0	3	7	65
Expert Formare	Sorin Faur	0	0	15	0	0	0	15
Experti Secundari								
Expert reglementare tarife	Cosmin Diaconiță	2	0	18	0	1	2	23
Expert economie 1	Alan Sutherland	2	0	13	0	1	2	18
Expert economie 2	Alexandra Stanca	2	0	20	0	0	0	22
Expert servicii comunitare	Donna Very	2	0	13	0	1	2	18
Expert comunicare & evenimente	Oana Franț	0	0	10	0	3	2	15
TOTAL		56	0	283	0	18	26	383

5. ACTIVITĂȚI REALIZATE ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

5.1 Activități întreprinse de către asocieri

În perioada de realizare a Raportului de început, Asocieria a realizat mai multe activități după cum urmează:

1. Mobilizarea echipei de experți, confirmarea responsabilităților și planificarea sarcinilor

Pentru realizarea sarcinilor din cadrul Activității 2 au fost mobilizați toți experții menționați în Oferta Tehnică.

A fost realizată o primă întâlnire de început cu toți experții, prin realizarea unei conferințe video, în cadrul căreia au fost prezentate pe scurt sarcinile din cadrul Activității 2 și au fost confirmate responsabilitățile fiecărui expert. Totodată a fost realizată și o planificare a sarcinilor pe perioada imediat următoare, în vederea finalizării cu succes a elaborării Raportului de Început.

Săptămânal, au fost organizate întâlniri de progres la nivelul proiectului, iar în măsura în care a fost nevoie, au fost organizate și întâlniri în grupuri tehnice și de management de proiect.

2. Organizarea unei întâlniri de lucru comune

În vederea demarării Activității 2 din cadrul contractului de servicii, părțile au agreeat să organizeze o întâlnire de lucru. Temele propuse a fi discutate în cadrul întâlnirii de lucru au privit: modalitatea de abordare a activității, colectarea de documente relevante, provocările modificării cadrului legislativ actual. Evenimentul de lucru s-a desfășurat în mediul virtual, la data de 22 martie 2021 (în intervalul orar 09:30 - 11:00).

Pentru realizarea acestei întâlniri, Asocieria a pus la dispoziție infrastructura de comunicare (acces la platforma de comunicare online „Zoom”).

Întâlnirea de lucru a debutat cu o scurtă prezentare a cerințelor contractuale și a principalelor provocări, urmată de o dezbatere deschisă între reprezentanții A.N.R.S.C. și cei ai Asocierii.

Agenda întâlnirii, prezentarea realizată de Asocierie și minuta acestei întâlniri sunt prezentate în cadrul Anexei 3 la prezentul raport.

3. Confirmarea structurii Raportului de început

Structura propusă de către Asocieră pentru Raportului de Început a fost

1. INTRODUCERE

- Scurtă descriere a activității
- Rezultate așteptate

2. METODOLOGIE DE IMPLEMENTARE A ACTIVITĂȚII

- Propuneri de modificare a legislației privind reglementarea economică a serviciilor în România
- Organizarea evenimentului de lucru

3. PLANIFICARE ACTIVITĂȚI

- Calendarul activităților
- Puncte de reper și livrabile

4. ALOCARE A RESURSELOR

5. ACTIVITĂȚI REALIZATE ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

- Activități întreprinse de către Asocieră
- Documente colectate

6. COMUNICARE ȘI COORDONARE

7. EVENIMENTE DE IMPACT ȘI FACTORI DE SUCCES

- Evenimente care pot influența implementarea activității
- Factori de succes

8. INDICATORI DE EVALUARE A PERFORMANȚEI

9. CONSIDERENTE FINALE

următoarea:

Aceasta a fost confirmată de către reprezentanții A.N.R.S.C., ea fiind reflectată ca atare în prezentul document.

4. Elaborarea Raportului de Început

În vederea realizării Raportului de Început pentru Activitatea 2, Asocieră a colectat rapoartele realizate în cadrul celorlalte asistențe tehnice, în vederea sinterizării și analizării propunerilor de modificare formulate de către acestea.

Pentru realizarea Raportului de Început au fost avute în vedere toate cerințele menționate în Caietul de Sarcini și au fost introduse și alte elemente care să asigure o abordare cât mai completă a organizării și implementării Activității 2 (cum ar fi comunicarea și coordonarea).

Aspectele metodologice detaliate în cadrul Raportului de Început vor constitui o bună bază pentru implementarea celor două componente din cadrul Activității 2, respectiv realizarea propunerilor de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare,

respectiv organizarea evenimentului de lucru pentru 45 de operatori din sectorul de apă și apă uzată.

5.2 Documente colectate

În vederea realizării propunerilor de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, Asociera a colectat mai multe documente, relevante pentru acest demers, prezentate mai jos.

Emitent	Referințe documente
WICS	- Consolidarea reglementării economice și de mediu în sectorul de apă și canalizare din România - Raport final
BERD	- Raport privind opțiunile strategice pentru consolidarea și dezvoltarea sectorului de apă din România 2020-2035 - Raport privind metodologia de tarifyare - Asistență tehnică pentru consolidarea Sectorului de apă și apă uzată în România - Raport Final
Banca Mondială	România: Suport tehnic pentru România în analiza și abordarea provocărilor în îndeplinirea cerințelor UWWTD (Directiva privind tratarea apelor uzate urbane): - Raport general al strategiei WSS (Alimentare cu apă și canalizare) / A doua întâlnire WSS-TG / Prezentare generală a subiectelor pentru analiză - Raport general al strategiei WSS / Atelier de inițiere (conferință video) - 16 iulie 2020 / Introducere - Raport general al strategiei WSS / Atelier de inițiere (conferință video) - 16 iulie 2020 / Rezumatul diagnosticului - Raport general al strategiei WSS / Atelier de inițiere (conferință video) - 16 iulie 2020 / Gândire timpurie la câteva soluții potențiale - Raport general al strategiei AAC / Atelierul de inițiere (conferință video) - 16 iulie 2020 / Structura cadru a unei strategii AAC pentru România - Raport general al strategiei WSS / Atelier de inițiere (conferință video) - 16 iulie 2020 / Pașii următori și observațiile de încheiere - Aglomerarea serviciilor WSS / Câteva lecții din Grecia - Măsuri ecologice pentru salubritate / Experiența Franței - Deschiderea discuției privind reglementarea WSS, îmbunătățirea performanței ROC și întărirea A.N.R.S.C. - WSS Analiză acces date 2011-2018 în România

Anterior, Consultatul a primit de la reprezentanții A.N.R.S.C. și documentul cu titlul „Analiza cadrului legal de reglementare economică în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare”.

În măsura în care vor fi identificate și alte documente relevante pentru acest demers, Asociera le va adăuga la referințe și bibliografia proiectului.

6. COMUNICARE ȘI COORDONARE

6.1 Grup de lucru

Comunicarea la nivelul proiectului reprezintă un factor esențial pentru îndeplinirea cu succes a activităților propuse.

Dacă necesitatea unei comunicări extinse este mai mult decât evidentă, modalitatea de realizare a acesteia trebuie să fie adaptată contextului actual de pandemie. Astfel, este de preferat să se utilizeze cât mai mult mijloacele de comunicare online, și numai în anumite situații să fie organizate întâlniri fizice.

Asocierea se va informa cu regularitate și va respecta toate normele și regulile de protecție impuse la nivel național în legătură cu evoluția COVID-19, precum și cerințele impuse la nivelul intern al propriei organizații cu privire la modalitățile de lucru.

Pentru realizarea unei comunicări corespunzătoare în mediul online au fost păstrate și utilizate grupurile de lucru la nivelul fiecărei părți, definite în cadrul Activității 1, acestea trebuind să fie incluse în fiecare corespondență dintre părți. Datele de contact ale persoanelor care fac parte din grupurile de lucru sunt prezentate în tabelul de mai jos.

GRUP DE LUCRU A.N.R.S.C.	GRUP DE LUCRU ASOCIERE
ionel.tescaru@anrsc.ro	sorin.caian@bdo.ro
iulian.bandoiu@anrsc.ro	gabi.ionita@bdo.ro
livia.bandoiu@anrsc.ro	augustin.boer@bdo.ro
rodica.pop@anrsc.ro	diana.ceapraz@bdo.ro
iulia.titoiu@anrsc.ro	alexandra.stanca@bdo.ro
anamaria.tanase@anrsc.ro	oana.frant@bdo.ro
cosmin.lungu@anrsc.ro	raluca.alexandru@bdo.ro
dan.matei@anrsc.ro	

Având în vedere că asistența tehnică privind „îmbunătățirea reglementării serviciilor publice comunitare de alimentare cu apă și de canalizare” reprezintă doar o parte din proiectul cu finanțare europeană derulat la nivelul A.N.R.S.C., este necesară asigurarea unei bune coordonări între toate părțile implicate. În acest sens, vor fi propuse întâlniri lunare de coordonare la nivelul proiectului, cu participarea reprezentanților A.N.R.S.C., dar și a celor două asistențe tehnice implicate.

6.2 Strategie de comunicare

Comunicarea vine în sprijinul unei implementări de succes a proiectului. În vederea unei bune coordonări și prezentări a implementării proiectului, Asociera va prezenta în următoarele rânduri, succint, o strategie de comunicare pentru comunicarea cu succes a desfășurării proiectului.

În primul rând, strategia de comunicare va avea ca prim pilon **transparența**. Asociera va comunica pe întreaga durată a proiectului despre întreg procesul de elaborare a analizei și se va consulta cu diferitele părți interesate din sector.

În al doilea rând, se va realiza și păstra o **identitate vizuală coerentă** de-a lungul desfășurării întregului proiect. Astfel, în toată derularea proiectului va fi luat în considerare și aplicat în implementare, Manualul de identitate vizuală al Programului Operațional Capacitate Administrativă.

Mai mult, se va coordona identitatea vizuală a asistenței tehnice pentru Servicii pentru îmbunătățirea reglementării serviciilor publice comunitare de alimentare cu apă de canalizare în cadrul proiectului, cu cea pentru întreg proiectul „Întărirea capacității administrative a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice pentru reglementarea, autorizarea, evaluarea și monitorizarea serviciilor comunitare de utilități publice, cod proiect 127462”.

În al treilea rând, este necesară o **comunicare clară** în prezentarea proiectului în mediul extern. Astfel, se vor utiliza următoarele puncte esențiale, stabilite prin caietul de sarcini și oferta tehnică înaintată de Asocieră și acceptată de A.N.R.S.C.

1. Obiectivul principal al proiectului

- Dezvoltarea unui sistem coerent de gestiune printr-un sistem informatic integrat, introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri, în concordanță cu SCAP

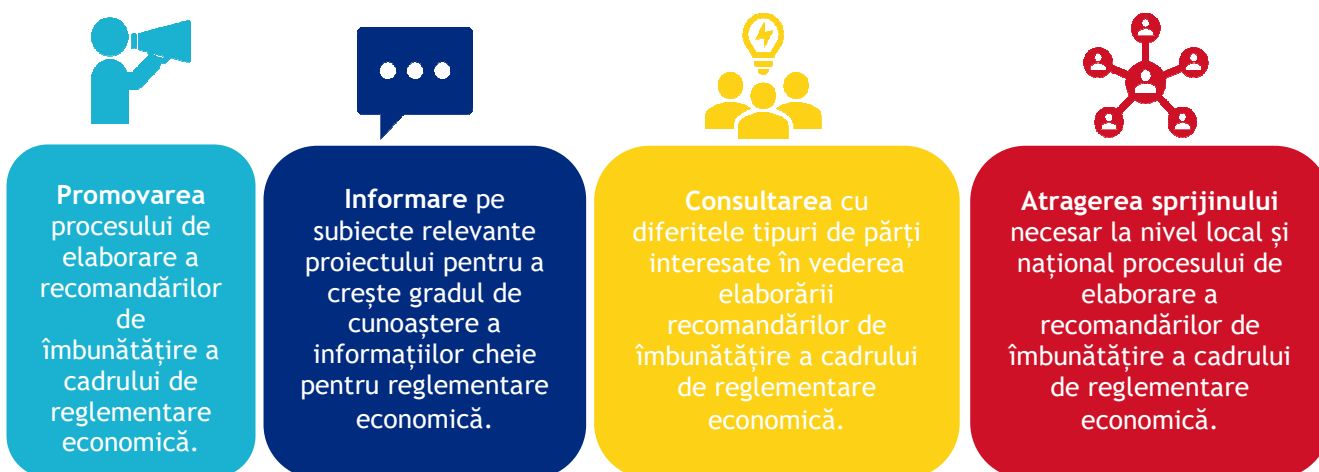
2. Obiectivele specifice ale proiectului

- OS1. Simplificarea și sistematizarea fondului activ al legislației din domeniul de activitate al A.N.R.S.C. în concordanță cu Strategia pentru mai buna reglementare 2014-2020
- OS2. Îmbunătățirea nivelului de pregătire prin acumularea de cunoștințe și abilități ale personalului A.N.R.S.C. prin participarea la activități de formare

3. Rezultatele proiectului

- Rezultat de proiect 1: Legislația privind serviciile comunitare de utilități publice simplificată
- Rezultat de proiect 2: Cunoștințe și abilități ale personalului A.N.R.S.C. îmbunătățite prin participarea la activități de formare

Planul de comunicare include promovarea, informarea, consultarea și susținerea proiectului, astfel:

6.3 Comunicare în contextul COVID

Având în vedere contextul actual generat de pandemia de COVID-19, comunicarea internă pentru implementarea proiectului va trebui revizuită în concordanță atât cu legislația națională, cât și cu regulile impuse intern, la nivelul propriei organizații.

Asocierea, în colaborare cu A.N.R.S.C., vor parcurge o serie de pași pentru a identifica potențialele probleme și obstacole în implementarea proiectului:

1. Identificarea activităților planificate în cadrul proiectului care necesită implicarea părților interesate și consultări publice, și revizuirea acestora dacă situația la momentul desfășurării acestora nu se îmbunătățește.
2. Evaluarea nivelului de implicare directă propusă cu părțile interesate, inclusiv locația și dimensiunea întâlnirilor propuse, frecvența implicării, categoriile de părți interesate (internaționale, naționale, locale).
3. Evaluarea nivelului riscului pentru desfășurarea acestor angajamente și modul în care restricțiile care sunt în vigoare în țara / zona proiectului ar afecta aceste angajamente.
4. Identificarea activităților proiectului pentru care consultarea și implicarea este critică și nu pot fi amânate fără a avea un impact semnificativ asupra calendarului proiectului.
5. Evaluarea nivelului tehnologic în rândul grupurilor de părți interesate, pentru a identifica tipul de canale de comunicare care pot fi utilizate în mod eficient în contextul proiectului.

Pentru comunicarea și coordonarea în cadrul proiectului vor fi folosite, în special, instrumente de comunicare online, și în funcție de contextul de la momentul organizării evenimentelor și atelierelor de lucru stabilite în proiect, poate fi luat în

vedere și organizarea acestora în format virtual, prin platforme precum Zoom, Webex Cisco, Skype, Microsoft Teams, sau Google Hangouts. Formatul acestor

1. Înregistrarea virtuală a participanților: participanții se pot înregistra online printr-o platformă dedicată.
2. Distribuirea materialelor atelierului de lucru către participanți, inclusiv agenda, documentele de lucru, prezentări, chestionare și subiecte de discuție: distribuirea acestora către participanți online, înainte de eveniment.
3. Revizuirea materialelor distribuite: Participanților li se acordă o durată programată pentru revizuirea materialelor, în caz că este necesar, înainte de a eveniment.
4. Discuție și păreri: Participanții pot fi organizați și repartizați pe diferite grupuri de subiecte sau virtuale. Aceste discuții de grup pot fi organizate prin mijlocul platformei online de conectare la eveniment, sau prin feedback scris sub forma unui chestionar electronic sau formulare de feedback trimise prin e-mail.
5. Concluzie și rezumat: moderatorul atelierului va rezuma discuția atelierului virtual, va formula concluzii și va distribui electronic tuturor participanților punctele de discuție.

ateliere ar putea include următorii pași pentru desfășurarea în format virtual:

6.4 Coordonare

În implementarea Contractului de servicii, echipa de experți a Asocierii va adopta o atitudine pro-activă atunci când apar anumite obstacole privind desfășurarea activității de asistență tehnică, elaborând și transmițând Beneficiarului notificări corespunzătoare.

Totodată, echipa de experți va face dovada capacității de reacție în timp util, propunând și adoptând soluții pentru adresarea oricăror evenimente apărute în mod neașteptat. Toți experții propuși vor avea aptitudini de comunicare, redactare și raportare.

Un rol important în succesul unui astfel de proiect îl reprezintă coordonarea echipei de experți și stabilirea unor proceduri clare de lucru între membrii asocierii. În contrast cu controlul periodic al proiectului, coordonarea proiectului are loc în mod continuu, ea fiind o sarcină permanentă a Liderului de Asociere. Comunicarea realizată de acesta va avea loc sub forma discuțiilor personale, prin telefon, fax, e-mail sau prin videoconferință și participarea la ședințele din cadrul proiectului.

Rolurile fiecărui asociat au fost stabile clar încă din faza de pregătire a Ofertei Tehnice. Rolurile au fost modelate în principal de numărul și categoria de experți puși la dispoziție pentru implementare proiectului.

BDO Business Advisory	BDO Business Advisory	WICS	Gîscan, Țibuleac și Asociații
■ Coordonare Proiect	■ Experți Principali ■ Experți Secundari ■ Personal Auxiliar	■ Experți Secundari	■ Expert Principal

7. EVENIMENTE DE IMPACT ȘI FACTORI DE SUCCES

7.1 Evenimente care pot influența implementarea

Situațiile care pot influența semnificativ implementarea Activității 2, precum și soluții de rezolvare în situațiile (de criză) apărute, sunt detaliate în tabelul de mai jos.

Nr.	Eveniment de impact	Soluții
1	Dificultatea obținerii unor acte normative și legislative aplicabile în statul membru UE, selectat ca model de buna practica	Pentru obținerea informațiilor relevante, Asocieria se va folosi de rețeaua de consultanță internațională de care dispune (BDO International), dar și de relațiile de cooperare profesională internațională de care dispune fiecare membru al asocierii. Complementar, vor fi analizate și sursele de informare publică disponibile în statul membru UE, selectat ca model de bună practică.
2	Dificultatea de a defini pachetul final de măsuri pentru reglementarea economică a serviciilor	Având în vedere impactul unui astfel de demers la nivelul sectorului, este de așteptat să existe o rezistență mare la schimbare. Chiar dacă sunt argumente suficiente în favoarea unei astfel de măsuri, argumente regăsite în cadrul mai multor analize la nivelul sectorului (inclusiv în documentele BERD și ale Băncii Mondiale), este necesar să fie confirmat și un suport la nivel politic. Astfel, Consultatul are în vedere organizarea unor întâlniri cu reprezentanții MDLPA, instituție care are printre altele și responsabilitatea elaborării strategiei de dezvoltare la nivelul sectorului, pentru a discuta despre această măsură strategică și a armoniza acțiunile la nivelul proiectului cu viziunea la nivelul ministerului.
3	Impactul COVID asupra circulației persoanelor, cu impact direct asupra organizării întâlnirii de lucru	Ca o primă soluție pentru realizarea evenimentului de lucru în condiții de siguranță, în contextul actualei pandemii, Asocieria are în vedere organizarea acestuia în condiții fizice, cu respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare. Ca alternativă, Asocieria are în vedere amânarea acestui eveniment pentru o perioadă de timp rezonabilă și în corelare cu perioada de implementare a proiectului. Dacă însă restricțiile la nivel național nu vor fi atenuate, Asocieria are în vedere și realizarea unui eveniment de lucru virtual, pentru aceasta asigurând întreaga logistică IT.

7.2 Factori de succes

Factorii de succes cei mai importanți pentru realizarea Activității 2 sunt menționați în sinteza în tabelul de mai jos.

Nr	Factor de succes
1	Comunicarea permanentă între echipa de specialiști a A.N.R.S.C. și echipa de experți ai Asocierii
2	Armonizarea tuturor propunerilor cu impact asupra reglementării economice, formulate în cadrul diverselor asistente tehnice, și concentrarea pe cele cu relevanța cea mai mare
3	Identificarea părților interesate la nivelul sectorului, și a strategiei de atragere a acestora pentru susținerea noului cadru de reglementare economică
4	Validarea unor detalii de reglementare intermediare cu părțile interesate/MDRAP
5	Asigurarea corelării propunerilor de reglementare economică a serviciilor cu toate prevederile legale aplicabile

8. INDICATORII DE EVALUARE A PERFORMANȚEI

Pentru evaluarea îndeplinirii activităților aferente A2, realizate în cadrul contractului de servicii vor fi utilizați indicatorii de performanță de mai jos.

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ ACTIVITATEA 2	Propuneri de modificare a legislației și de îmbunătățire a reglementării economice în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, acceptate de A.N.R.S.C.
	Diseminarea rezultatelor obținute după terminarea metodologiei de reglementare economică, în cadrul unei reuniuni de lucru pentru 45 de operatori din sectorul de apă și apă uzată

9. CONSIDERENTE FINALE

Asociația consideră că România a început să ia măsurile necesare spre construirea unui sector al apei durabil și eficient. Trebuie susținute eforturile A.N.R.S.C., trebuie analizate stimulentele anormale (care distorsionează piața) întâlnite la nivelul operatorilor, iar A.N.R.S.C. și operatorii trebuie să fie responsabili pentru ce fac și cum o fac. Atât A.N.R.S.C., cât și operatorii regionali vor avea de dus o muncă dificilă, dar au roluri cheie de jucat în această reformă și, prin urmare, ar trebui să fie împuternicite și obligate în a face progrese.

Industria apei din România se confruntă în prezent cu multe provocări sociale, economice și de mediu. Riscul de a nu face față acestor provocări va submina legitimitatea generală și reputația industriei apei. Acest proiect este un pas foarte necesar și pozitiv pentru societatea românească și poate fi considerat chiar unul reformativ. Ca atare, este de așteptat să existe o anumită rezistență din partea diferitelor părți interesate din sector, în implementarea acestor măsuri de reglementare economică.

Politicienii și autoritățile publice vor să-și servească comunitățile cât mai mult posibil și doresc cele mai bune servicii posibile pentru toți cetățenii români. Acesta este motivul pentru care proiectul are o sarcină importantă în informarea despre nevoile sectorului. Acțiunea este necesară acum, nu numai pentru mâine, ci și pentru generațiile viitoare.

Pe termen scurt, politicienii și autoritățile publice vor fi îngrijorați de creșterea prețurilor și a tarifelor. Dar dacă gândirea este doar pe termen scurt, suportabilitatea serviciilor pe termen lung și nivelurile de conformare cu directivele UE vor fi cu siguranță afectate. Ca atare, industria apei din România trebuie să gândească pe termen lung. Există instrumente care pot fi folosite (cum ar fi regulile introduse de A.N.R.S.C. pentru raportarea sectorială) pentru a se asigura că nu există o întoarcere pe termen scurt.

În ciuda rezistenței la schimbare anticipate, reforma propusă la nivelul sectorului este absolut necesară și ea trebuie dusă mai departe. În acest context, autoritatea de reglementare economică are un rol esențial de jucat. Ca parte a rolului său, autoritatea de reglementare ar trebui să monitorizeze performanța operatorilor regionali, inclusiv implementarea unui program de investiții convenit (finanțat atât din fondurile europene, cât și de profiturile operatorilor). O astfel de monitorizare este esențială pentru încrederea pe care clienții, guvernul și alte părți interesate o vor avea în cadrul de reglementare. Fără un reglementator economic puternic, operatorii regionali nu vor putea accesa finanțarea datoriei pe care o vor necesita pentru a opera durabil pe termen lung. România trebuie să utilizeze această perioadă în care Uniunea Europeană pune la dispoziție fonduri pentru investiții în sectorul apei, în întregul său avantaj. Aceasta înseamnă să o pregătim cu predispoziție pentru un viitor fără finanțare sau foarte puțină finanțare a Uniunii Europene.

Proiectul își reconfirmă utilitatea în contextul actual, atunci când se exercită o presiune crescândă asupra eficientizării operațiunilor și asigurării unor venituri adecvate pentru operatorii regionali și furnizorii de servicii municipale.

În cadrul proiectului, o activitate foarte importantă este comunicarea cu toate părțile interesate. Nu este necesar să se ofere o mulțime de informații simultan, dar nici să fie pus în fața faptului realizat.

Odată cu începerea activităților proiectului, există, de asemenea, o presiune de timp pentru a consolida capacitatea administrativă a autorității de reglementare. A.N.R.S.C. ar trebui să caute să recruteze persoane cu abilități logice și analitice puternice. Sub o conducere de calitate, persoanele cu acest profil vor crește rapid și vor fi eficiente în furnizarea controlului asiduu al planurilor de afaceri pe care trebuie să le exercite un organism de reglementare. Trebuie recunoscut faptul că va fi nevoie de timp pentru recrutarea și instruirea personalului analitic pentru a îndeplini toate aceste cerințe. Din experiența Asociației, este nevoie de trei până la patru ani pentru ca un analist să devină pe deplin eficient - dar vor contribui mult mai devreme (poate, în cazuri excepționale, în mai puțin de un an). Asociația consideră că A.N.R.S.C. trebuie să înceapă să ia în considerare modul în care va recruta și instrui analiștii cât mai curând posibil pentru a se asigura că capacitățile de bază ale A.N.R.S.C. sunt disponibile în anii următori.

În contextul implementării acestei reforme la nivelul sectorului, rolurile, responsabilitățile și funcțiile de bază ale A.N.R.S.C., ale operatorilor și ale autorităților publice ar trebui să fie clare și bine fundamentate ca parte a cadrului legislativ care înconjoară industria apei din România. Fără o abordare clară, eforturile de a lua măsurile necesare spre construirea unui sector durabil și eficient al apei vor fi cel mai probabil dificile și greoaie.

Ca atare, este important să se determine mai întâi care sunt obiectivele industriei (confirmate prin strategia de dezvoltare serviciilor, și aprobate prin legislația națională). Aprobarea strategiei de dezvoltare a serviciilor este atributul MDLPA, și este de așteptat ca acest document strategic să asigure o coordonare la nivel național, o abordare coerentă și un obiectiv comun cu privire la dezvoltarea sectorului și respectarea angajamentelor asumate față de UE.

În plus, și așa cum s-a menționat anterior, cadrul legislativ nu ar trebui să împiedice A.N.R.S.C. să își îndeplinească funcțiile esențiale de autoritate de reglementare economică și, prin urmare, ar trebui să permită A.N.R.S.C. să solicite planuri de afaceri de la operatori, să stabilească tarife și, în cele din urmă, să monitorizeze performanța alături de implementarea programelor de investiții convenite. În acest sens, este important ca A.N.R.S.C. să fie împuternicit și să i se ofere o autoritate substanțială în modul în care își pune în aplicare responsabilitățile - potențial sub îndrumarea guvernului. Principalul risc, presupunând că este acceptată necesitatea de a împuternici A.N.R.S.C., este ca puterile sale să fie prea definite. Acest lucru ar putea lăsa întregul sector al apei și al apelor uzate din România mai prost decât în prezent, întrucât acțiunea ar putea fi paralizată prin contestații legale periodice împotriva deciziilor luate de A.N.R.S.C. (a se vedea exemplul cadrului de reglementare a energiei din Australia care este atât de paralizat).

Nu în ultimul rând, având în vedere că în cadrul proiectului se va propune amendarea unor prevederi legislative în vigoare, pentru a introduce un cadru comprehensiv de reglementare economică a serviciilor, este necesară asigurarea unei perioade de tranziție până la aplicarea efectivă a acestora, și totodată să fie

adoptat un program de informare si pregătire a operatorilor pentru îndeplinirea noilor cerințe dar si de consolidare a capacității administrative a A.N.R.S.C.

ANEXA 1. SINTEZĂ PROPUNERI FORMULATE ÎN CADRUL ALTOR ASISTENȚE TEHNICE

BERD - Extras Raport Opțiuni Strategice

Asistență tehnică pentru consolidarea Sectorului de apă și apă uzată în România

Raport privind opțiunile strategice pentru consolidarea și dezvoltarea sectorului de apă din România 2020-2035

(Extras 1)

C. Îmbunătățirea eficienței si a guvernantei sectorului apei pentru a asigura infrastructuri si servicii durabile

Eficiența si guvernanta sectorului apei pot fi aplicate la toate nivelurile, după cum urmează:

- *La nivel național*, Guvernul ar trebui sa-si transmită angajamentul pentru o mai buna guvernanta si o reglementare mai puternica si sa stabilească responsabilități clare pentru conformarea cu UE. Trebuie consolidat rolul A.N.R.S.C. ca autoritate de reglementare economica.

(Extras 2)

Având in vedere necesitățile mari de investiții raportate la constrângerile menționate mai sus, se impune o **strategie pe termen lung** centrata pe **continuarea regionalizării si consolidării serviciilor de apa**, precum si alte **acțiuni strategice** care pot asigura o **conformare sustenabila** cu standardele UE. Astfel de acțiuni ar trebui sa includă, printre altele:

- îmbunătățirea cadrului legislativ si de reglementare in sectorul de apa;

(Extras 3)

In acest context trebuie remarcata importanta **eficienței operaționale la nivel de OR**, având in vedere **potențialul neutilizat de generare a veniturilor** (venituri care pot fi utilizate pentru a finanța o parte din investiții); acest potențial este împiedicat de o serie de factori:

- Neajustarea tarifelor la nivelul cerut (nivel de suportabilitate de 2,5%);
- Pierderile de apa importante (NRW), in special pierderile comerciale;
- Eficiența redusa a personalului.

(Extras 4)

B. Îmbunătățirea eficienței si a guvernantei sectorului de apa pentru a asigura infrastructura si servicii durabile

Îmbunătățirea guvernantei si a eficienței legate de proiectarea, reglementarea si implementarea politicii de apa sunt elemente cruciale pentru dezvoltarea sectorului de apa.

Elementele cheie pentru îmbunătățirea guvernantei si eficienței apei includ:

- o consolidarea capacităților, instituțiilor și procesului de **reglementare**, pentru a asigura o mai mare transparență și predictibilitate; regulile de acordare a licențelor și metodologia de tarificare, aplicate în mod consecvent, sunt esențiale;

Îmbunătățirile guvernantei și eficienței trebuie implementate la **toate nivelurile**:

- a) **La nivel național (nivelul 1)** - stabilirea angajamentului privind guvernanta îmbunătățită și reglementare mai strictă.

România ar trebui să promoveze reforma în sector la nivel strategic, declarând dezvoltarea sectorului de apă drept obiectiv național, să stabilească obiective pe termen lung și ținte clare, roluri și responsabilități pentru conformarea cu standardele UE în domeniul apei. De asemenea, ar trebui să sublinieze politica și principiile cheie precum politica tarifară bazată pe recuperarea costurilor, pragul minim de suportabilitate, transparența în alocarea fondurilor etc. legislația românească.

O reforma cheie necesară pentru a îmbunătăți guvernanta și eficiența sectorului reprezintă o **reglementare mai strictă** a serviciilor de apă și apă uzată. Astfel, este esențial să consolidăm rolul și capacitatea A.N.R.S.C. ca parte a viitoarei politici de apă.

- c) **La nivel de companie (nivelul 3)**, buna guvernanta include:

Implementarea strategiilor tarifare, în conformitate cu metodologia aprobată, are o importanță deosebită pentru consolidarea sistemelor regionale și pentru sustenabilitatea financiară a OR. În prezent, doar mai multe OR aplică strategii tarifare adecvate, luând în considerare nivelul minim de suportabilitate de 2,5% stabilit de lege. Prin urmare, o măsură esențială pentru consolidarea veniturilor la nivelul ROC este revizuirea strategiilor tarifare reale, dar și adoptarea unei noi metodologii de stabilire a tarifelor, prin luarea în considerare a cheltuielilor totale (TOTEX), în conformitate cu practicile UE.

(Extras 5)

O strategie financiară a sectorului de apă în România ar trebui să abordeze cu prioritate următoarele acțiuni:

Nivel național:

- o Îmbunătățirea cadrului de reglementare a sectorului de apă, cu criterii transparente de licențiere a operatorilor, cu o metodologie tarifară îmbunătățită (conectată la performanța financiară și operațională) și aplicarea consecventă a acestor reguli în cadrul sectorului.

Nivel local:

- o Creșterea *bonității* furnizorilor de apă, prin valorificarea întregului lor potențial (de exemplu, implementarea regulii de min. 2.5% suportabilitate) și mobilizând finanțări pentru investițiile de capital;

(Extras 6)

A. Consolidarea și extinderea politicii de regionalizare

De asemenea, consolidarea operațiunilor din sectorul apei necesita un **mediu de reglementare îmbunătățit** (respectiv indicatori de performanță clari în CDM, împreună cu responsabilitățile clare ale autorităților locale în ceea ce privește conformare / infringement), dar și o **politica tarifara** adecvata, care include **tarife sociale** pentru cele mai sărace populații.

(Extras 7)

De asemenea, consolidarea operațiunilor din sectorul apei necesita un **mediu de reglementare îmbunătățit** (respectiv indicatori de performanță clari în CDM, împreună cu responsabilitățile clare ale autorităților locale în ceea ce privește conformare / infringement), dar și o **politica tarifara** adecvata, care include **tarife sociale** pentru cele mai sărace populații.

B. Îmbunătățirea eficienței și guvernantei sectorului apei

Eficiența și guvernanta, ca cerințe preliminare pentru dezvoltarea durabilă a sectorului de apă, trebuie urmate la toate nivelurile. Acțiunile cheie includ următoarele:

- (i) *la nivel național: rolul A.N.R.S.C. trebuie consolidat, inclusiv capacitatea și resursele de reglementare eficientă a sectorului în ceea ce privește calitatea, tarifele și eficiența și să raporteze în mod transparent performanța sectorului. A.N.R.S.C. ar trebui să examineze planurile de afaceri viitoare ale OR-urilor (care vor include, de asemenea, planurile de investiții aferente) și să monitorizeze îndeaproape planurile de investiții pentru conformare. A.N.R.S.C. trebuie să își asume treptat rolul de **regulator economic al sectorului**; acest lucru necesita modificări ale legislației și dezvoltarea capacității.*

Ca o remarcă principală, trebuie subliniat faptul că transformarea completă a A.N.R.S.C. într-un regulator economic - elementul central al acestei propuneri de politici - este posibil să dureze aproximativ 3-5 ani; până atunci, eforturile ar trebui să fie concentrate pentru a menține performanțele operatorilor regionali cât mai ridicate.

(Extras 8)

C. Strategia de finanțare

Creșterea capacității de finanțare a OR-urilor este esențială pentru creșterea fondurilor disponibile pentru investiții noi; aceasta provine dintr-un mix de strategie tarifara, îmbunătățirea eficienței operaționale și reducerea cheltuielilor de capital prin soluții inovatoare. Rolul **A.N.R.S.C. ca autoritate de reglementare economică** este crucial, de exemplu, prin menținerea nivelului facturilor la apă la un preț suportabil și acceptat de 2,5%. Astfel, A.N.R.S.C. ar trebui să poată influența eficiența operațională și utilizarea fondurilor de capital.

(Extras 9)

- *Pe termen mediu, 2021-2030 - reducerea decalajului pentru conformare cu 50% (față de 2020), prin asigurarea absorbției fondurilor UE și atragerea de resurse suplimentare, astfel încât să cheltuiți aproximativ. 1 miliard de euro pe an. Acest lucru poate fi realizat prin implementarea următoarelor acțiuni:*

- Capacitatea de reglementare a A.N.R.S.C. trebuie consolidată, pentru a acoperi în mod constant reglementarea și monitorizarea serviciilor, tarifele și licențele pentru întregul sector.

(Extras 10)

- **Eficiența și guvernanta trebuie implementate sau impuse pe trei niveluri:**
  - **La nivel național:** în special, A.N.R.S.C. trebuie să își asume treptat rolul de regulator economic al sectorului;

(Extras 11)

Planul de acțiune

3. Creșterea capacității și eficienței pentru sustenabilitate pe termen lung

- Îmbunătățirea standardelor naționale de operare a serviciilor de apă și apă uzată (ex: nivelul redevenței, ținte pentru reducerea sustenabilă a NRW la nivel național, alte reguli economice și financiare);

(Extras 12)

Acțiuni pe termen scurt - până la finalul anului 2021

- Adoptarea unui plan de Îmbunătățire a Reglementărilor, cu competente sporite ale A.N.R.S.C., revizuirea metodologiei de tarificare, reguli specifice pentru licențiere, etc (responsabili: MLPDA, A.N.R.S.C.)
- Stabilirea unui set de indicatori de performanță a managementului (KPI) comun pentru toți OR (responsabili: A.N.R.S.C.)

Acțiuni pe termen mediu și lung

- Adoptarea unui sistem cuprinzător pentru reglarea și monitorizarea activităților OR, luând în considerare benchmarkingul, planul de afaceri, planul de investiții, planul de management al activelor, etc. pe termen mediu și lung (MLPDA, A.N.R.S.C., ADI)
- Întărirea capacității reglementatorilor din sector de a monitoriza și impune calitatea / performanța serviciilor (ex: monitorizarea calității apei, în special în *zonele rurale*) (responsabili: A.N.R.S.C., Ministerul Sănătății, MMAP)
- Asigurarea unui control mai bun de către reglementator privind îndeplinirea condițiilor de licențiere (responsabili: A.N.R.S.C.)
- Standarde ale serviciilor adaptate pentru serviciile de apă/canalizare în conformitate cu dimensiunea localității și cele mai bune practici din sector (responsabili: A.N.R.S.C.)
- Dezvoltarea unui model de analiză al viabilității operaționale care poate fi aplicat în mod uniform tuturor OR (responsabili: A.N.R.S.C., ADI)
- Îmbunătățirea standardelor naționale de operare a serviciilor de apă și canalizare (ex: nivelul redevenței, ținte pentru o reducere sustenabilă a NRW la nivel național, alte reguli economice și financiare). (responsabili: A.N.R.S.C.)
- Luarea în considerare a introducerii și actualizării în mod regulat a planului de afaceri și a dezvoltării unui plan de investiții de către OR (responsabili: A.N.R.S.C., ADI)
- Metodologie de tarificare revizuită (principiul TOTEX, bazată pe plan de afaceri) și procedura de licențiere (responsabili: A.N.R.S.C.)

BERD - Extras Raport Metodologia de Tarifare

Asistență tehnică pentru consolidarea Sectorului de apă și apă uzată în România

Raport privind metodologia de tarifare

În cadrul procesului de realizare de propuneri de îmbunătățire a cadrului de reglementare economică și a metodologiei de avizare/aprobare de către A.N.R.S.C. a prețurilor și tarifelor în sectorul de apă și apă uzată, la nivel de sector au fost discutate și oarecum agreeate un set de recomandări privind principii de gândire a strategiilor de tarifare viitoare incluse în „Raportul privind metodologia de tarifare” elaborat în cadrul proiectului „Asistență tehnică pentru consolidarea sectorului de apă și apă uzată în România” (PISSA) realizat de Asocieria RAMBOLL & BDO ROMANIA, sub coordonarea BERD. În această secțiune a ofertei tehnice vom face o prezentare sintetică a acestor propuneri pe care intenționăm să le supunem spre analiză și dezbateră în cadrul acestei activități.

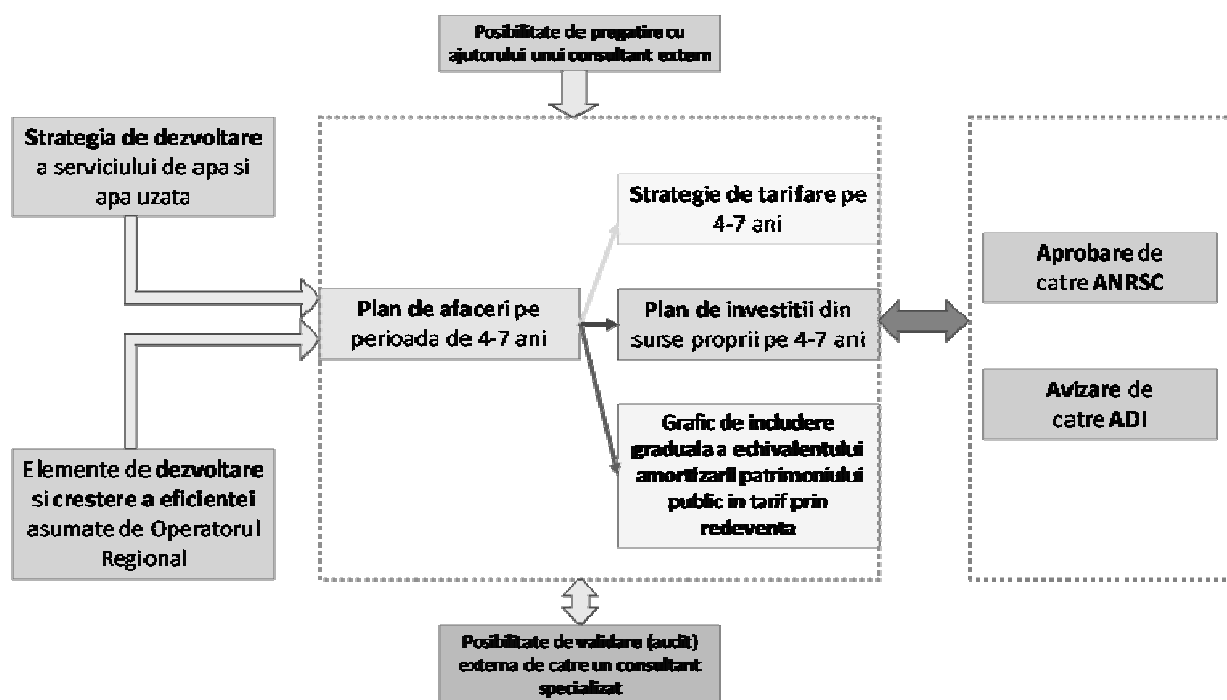
Strategiile de tarifare pe termen mediu ar trebui să fie realizate în continuare pe baza principiilor metodologiei de Analiza Cost-Beneficiu ca parte a procesului de pregătire a studiilor de fezabilitate finanțate din POIM. Prevederile metodologice și principiile incluse în „Metodologia de Analiză Cost-Beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă” sunt în linie cu bunele practici internaționale și asigură realizarea unor strategii de tarifare pe termen mediu care asigură o dezvoltare durabilă. Ținând cont că această metodologie a fost agreată de Comisia Europeană și validată de către JASPERS, este recomandat ca principiile și metodologia menționate în acest document să fie folosite în realizarea strategiilor de tarifare de către ADI și operatorii regionali, chiar dacă acestea nu sunt legate explicit de proiecte de investiții.

Strategiile de tarifare viitoare care vor fi realizate și incluse în contractele de delegare ar trebui să aibă atașate și o evoluție a redevenței anuale pentru aceeași perioadă (fie în RON/m³, fie în suma absolută - RON/an), pentru a ilustra clar cât din creșterile anuale de tarife sunt datorate acoperirii costurilor de operare și cât datorate includerii amortizării în redevență. În acest fel, se va asigura o transparență ridicată privind motivele ajustărilor tarifare, iar sumele generate ca urmare a acestor ajustări și dedicate investițiilor vor fi clar identificate și securizate în fondul IID prin intermediul redevenței.

După finalizarea implementării strategiilor de tarifare realizate ca parte a POIM, fiecare operator regional, în cooperare cu ADI, ar trebui să aibă posibilitatea să realizeze strategii de tarifare pe termen mediu prin realizarea unor planuri de afaceri.

Un plan de afaceri este un document care declară în mod clar obiectivele și scopurile prezente și viitoare ale companiei, identifică strategiile și planurile de acțiune necesare pentru a îndeplini acele obiective și scopuri. Pentru ca un operator regional să fie eficient în operațiile derulate este necesar ca managementul să fie proactiv și nu reactiv. Astfel, operatorul nu ar trebui să reacționeze la evenimente atunci când se întâmplă, ci ar trebui să aibă o abordare astfel structurată, încât să poată recunoaște din timp nevoile și problemele, respectiv să identifice soluțiile aferente.

Procesul de realizare a strategiei de tarificare ca parte a procesului de planificare a afacerilor este prezentat schematic in figura următoare:

Planul de afaceri inițial ar trebui să fie realizat pe o perioadă de 4-7 ani și ar trebui să aibă ca principale rezultate măsuri propuse de creștere a eficienței, un plan de investiții atât din surse proprii cât și din surse atrase, și strategia de tarificare. Planurile de afaceri vor lua în calcul impactul măsurilor de îmbunătățire a performanțelor asumate de către operatorul regional conform planurilor de reducere a pierderilor de apă, conform graficului de întreținere și reparații din planul de management al activelor și conform măsurilor de creștere a eficienței energetice.

Pregătirea planului de afaceri ar trebui să fie parte componentă a ciclului anual de realizare a bugetului operatorului regional. Planul de afaceri trebuie să fie realizat inițial pe o perioadă de 4-7 ani rezultând o strategie de tarificare pe termen mediu și un plan de investiții, iar apoi el trebuie actualizat și ajustat în fiecare an ca parte a ciclului de realizare a bugetului anual.

Planul de afaceri inițial va fi:

- aprobat de A.N.R.S.C. și apoi va fi monitorizată implementarea acestuia ca parte a procesului anual de ajustare a tarifelor (un fel de benchmarking economic);
- avizat de către ADI și apoi va fi monitorizată implementarea acestuia.

Realizarea planului de afaceri se poate face în două modalități:

- Fără a impune un format standard, fiecare operator având libertatea de a-l gândi așa cum considera;
- Având un format cadru unitar la nivelul sectorului stabilit de A.N.R.S.C..

De asemenea, se recomanda ca acest proces de planificare a afacerilor ar trebui sa fie voluntar pe perioada de doi ani, perioada in care sa se realizeze câteva proiecte pilot luând in considerare operatorii regionali interesați (3-5 proiecte pilot), care sa obișnuiască cu acest proces atât operatorii, cat si ADI si A.N.R.S.C.. Pe baza lecțiilor învățate din proiectele pilot, procesul de planificare a afacerilor ca parte a gândirii strategiilor de tarificare ar trebui sa devina obligatoriu apoi pentru toți operatorii care doresc sa aibă strategii de tarificare pe perioade mai mari de 2 ani, urmând ca in acel moment sa se decidă daca se va impune un format cadru de plan de afaceri ca parte a unui proces de benchmarking economic al A.N.R.S.C., sau se va oferi libertate fiecărui operator de a-l gândi așa cum considera.

Principalele propuneri punctuale propuse prin raportul „Raportul privind metodologia de tarificare” elaborat in cadrul proiectului „Asistență tehnică pentru consolidarea sectorului de apă și apă uzată în România” sunt prezentate pe scurt în tabelul următor:

Metodologia curentă	Schimbări propuse
Opțiuni de ajustare a tarifelor	
- Bazate pe costuri istorice (fără strategie de tarificare); - Conform strategiilor de tarificare aferente proiectelor de investiții (POS Mediu si POIM) ducând la discontinuitate intre proiecte;	- Strategii de tarificare bazate pe planuri de afaceri pregătite de către operatorii regionali si validate/monitorizate de ADI si A.N.R.S.C.; - Operatorii regionali vor avea strategii de tarificare in mod continuu fără discontinuități in timp;
Planificarea afacerilor	
- Operatorii regionali pregătesc bugete pentru un an in avans fără a realiza o planificare corespunzătoare pe termen mediu (in prezent exista o abordare reactiva); - Masurile de creștere a eficientei sunt implementate ocazional si atunci când performantele financiare necesita acest lucru; - Nu exista o legătură directa intre planificarea realizata de operatorul regional si strategia de tarificare;	- Planificarea afacerilor pe perioade de 4-7 ani va deveni obligatorie pentru toți operatorii regionali ca parte a procesului de luare a deciziilor (tranziție către o abordare pro-activa); - Planurile de afaceri vor include masuri de reducere a pierderilor, masuri de eficienta energetica, planuri de management a activelor, masuri de creștere a eficientei personalului (inclusiv ținte de performanta); - Implementarea planurilor de afaceri va fi monitorizata de ADI si A.N.R.S.C.;
Investiții din surse proprii	
- Nu exista in prezent planuri de investiții multianuale din surse proprii; - Nu exista o legătură directa intre gândirea strategiilor de tarificare si planificarea pe termen mediu si lung a investițiilor din surse	- Strategiile de tarificare bazate pe planuri de afaceri vor avea atașate planuri de investiții din surse proprii, a căror implementare va fi monitorizata de ADI/A.N.R.S.C.;

Metodologia curentă	Schimbări propuse
proprii;	
Redevența	
- În prezent exista 8 modalități diferite de stabilire a nivelului redevenței la nivel de sector (nu exista o abordare unitară); - Nivelul redevenței nu este legat de amortizarea infrastructurii;	- Metodologie comună la nivel de sector pentru stabilirea redevenței, care să fie legată de echivalentul amortizării patrimoniului public (infrastructurii); - Strategiile de tarificare ar trebui să aibă atașate planuri de includere graduală a echivalentului amortizării patrimoniului public (infrastructurii) în tarif, considerând limitările de suportabilitate (acesta este un element critic pentru a asigura acoperirea totală a costurilor pe termen lung);
Ajustări ale strategiilor de tarificare realizate în POIM	
- Nu exista o metodologie / abordare clară pentru ajustarea/modificarea strategiilor de tarificare realizate în POIM;	- Propunerea unei abordări unitare la nivel de sector pentru ajustarea/modificarea strategiilor de tarificare realizate pe POIM: abordare, proces, aprobare, etc.
Strategii de tarificare în cazul fuziunii de operatori regionali	
- Nu exista o metodologie / abordare clară privind strategiile de tarificare în cazul fuziunii de operatori regionali;	- Propunerea unei abordări unitare la nivel de sector pentru ajustarea/gândirea strategiilor de tarificare în cazul fuziunii operatorilor regionali;
Posibilitatea de a avea tarif binom	
- Exista posibilitatea în legislație de a avea tarif binom; - Nu exista o metodologie / abordare clară despre cum se va stabili tariful binom pentru operatorii regionali; - Niciun operator regional din România nu aplică în prezent tarif binom;	- Propunere de a avea o abordare unitară privind tariful binom la nivel de sector; - Propunere de a lega partea fixă a tarifului binom de elementele de capital din tarife (amortizare și redevență); - Propunere de a avea proiecte pilot pentru operatori care au un număr mare de clienți cu consum redus sau consum zero;
Ajutoare pentru serviciul de apă	
- Exista prevederi în legislație pentru a acorda ajutoare pentru servicii de apă, dar fără a exista o metodologie clară; - Nici o localitate din România nu are o schemă de ajutor pentru apă bazată pe legislația actuală.	- Propunere de a avea o abordare unitară privind ajutorul pentru servicii de apă, bazată pe metodologia de la încălzire; - Propunerea de a avea proiecte pilot pentru operatorii regionali care operează în județe cu venituri reduse ale gospodăriilor și au tarife relativ ridicate.

BERD - Extras Raport Final

Asistență tehnică pentru consolidarea Sectorului de apă și apă uzată în România Raport Final

(Extras 1)

Pornind de la experiențele și cunoștințele din Danemarca și Scoția din cele 4 straturi, considerăm că sectorul de apă și apă uzată din România ar trebui să exploreze posibilitatea implementării unui sistem de reglementare economică la nivelul A.N.R.S.C., care ar trebui să se axeze pe următoarele elemente:

- Rolul activ al A.N.R.S.C. în conceperea strategiilor de tarificare și în continuarea monitorizării respectării obiectivelor de performanță, a monitorizării nivelurilor de investiții și a satisfacției clienților.
- Proiectarea unui sistem de benchmarking reglementat care ar trebui să monitorizeze și să publice un set (limitat) de indicatori relevanți pentru calitatea serviciului și evoluția acestuia în timp.

(Extras 2)

Cele mai importante modificări ale contractului de delegare cadru sunt următoarele:

- Stabilirea nivelului redevenței prin includerea graduală a echivalentului amortizării patrimoniului public în preț/tarif, și corelarea acesteia cu planul de management al activelor (de asemenea componenta a Planului de Afaceri)

(Extras 3)

▪ Metodologia de Tarificare

Experții noștri au analizat **tarifele existente**, regulile de stabilire a **redevenței** pentru operatorii regionali și nivelul potențial de **amortizare** care va trebui inclus în tarif începând cu nivelul actual de investiții în cadrul proiectelor POIM.

Echipa TA a demarat discuții cu reprezentanții sectorului, prevăzând schimbări în abordarea actuală a modalității de stabilire a tarifelor, pentru a rezolva unele dintre specificitățile consumului (cum ar fi un număr mare de proprietăți utilizate doar perioade scurte de timp, din cauza migrației), așa cum s-a înregistrat în ultimii ani.

Preturile și tarifele, precum și strategiile de tarificare, s-au determinat pe baza prevederilor Ordinului nr. 65 din 28 februarie 2007 privind aprobarea Metodologiei de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor/tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare emis de A.N.R.S.C.. În prezent, toți operatorii regionali au preturile și tarifele unificate, au strategii de tarificare incluse în contractele de delegare care permit ajustarea acestora cu inflația și ajustări suplimentare în termeni reali (care sunt în linie și cu contractele de finanțare și împrumut).

Totuși, în ultimii 10 ani, elaborarea strategiilor tarifare a fost legată exclusiv de proiectele finanțate din fonduri europene. Deoarece creșterile de tarife în termeni

reali aferente strategiei de tarificare din POS Mediu au fost implementate, iar strategia de tarificare aferenta proiectului POIM nu este finalizata, operatorii regionali fie nu au aplicat ajustări de tarife in ultimii ani 3-4 ani, fie au solicitat către A.N.R.S.C. ajustări ale tarifelor pe baza metodologiei clasice folosind fisa de fundamentare (pe baza costurilor istorice), fără însă a avea vreo inițiativa de propunere a unei strategii de tarificare pe termen mediu.

In acest context, o revizuire semnificativa a abordării privind strategiile de tarificare este necesara luând in considerare situația curenta, dar si celelalte elemente legate de dificultățile in aprobarea strategiilor de tarificare, „legarea” exclusiva a propunerii strategiilor de tarificare de proiecte de investiții cu finanțare europeana, respectiv necesitatea respectării principiilor Ghidului ACB privind suportabilitatea si includerea graduala a amortizării patrimoniului public in tarif.

Majoritatea operatorilor regionali înregistrează un indice de suportabilitate sub limita minima de 2.5%. Acest fapt se datorează efectului cumulativ al următoarelor elemente:

- Creșterea accelerata a veniturilor gospodăriilor din ultimii ani, in principal ca urmare a creșterii salariului minim la nivel național.
- Scăderea cotelor de TVA la 9% la apa si la 19% la apa uzata (de la 24% atunci când a fost realizat Ghidul ACB). In prezent, si la servicii de apa uzata se aplica tot cota de 9%.
- Lipsa strategiilor de tarificare cu creșteri in termeni reali in ultimii ani pentru majoritatea operatorilor regionali, in principal ca urmare a întârzierii realizării studiilor de fezabilitate pentru POIM.

Situația actuala a indicelui de suportabilitate arata ca tarifele ar trebui sa fie majorate in următorii ani (in unele cazuri semnificativ) pentru a asigura finanțarea / cofinanțarea unor noi investiții si pentru a respecta cerința minima pentru indicele de suportabilitate din Ghidul ACB.

Aplicarea unui sistem de ajutorare a gospodăriilor cu venituri reduse este esențială pentru a menține un grad de colectare ridicat al facturilor, mai ales in condițiile in care se prefigurează ajustări importante ale tarifelor pe termen mediu si lung, pentru a introduce echivalentul amortizării patrimoniului public in tarife, si ca urmare a preluării in operare la scara larga a zonelor rurale cu eficienta redusa si cu venituri reduse ale gospodăriilor.

Conform prevederilor din legislație, procesul de acordare a ajutoarelor în vederea plății serviciului de alimentare cu apă și de canalizare ar trebui sa fie inițiat de către autoritățile locale sau de către ADI.

Nu în ultimul rând, exista o abordare semnificativ diferita intre operatori privind modul de calcul al redevenței si al elementelor de capital din tarif, care pot fi folosite la realizarea investițiilor. Aceasta situație face ca, comparația intre tarifele aplicate de diferiți operatori sa nu fie relevanta. Majoritatea operatorilor au o componenta relativ redusa de elemente de capital in tarif, care este in general folosita la rambursarea împrumuturilor contractate si mai puțin la realizarea de investiții din surse proprii. Exista si operatori care, chiar daca au o componenta a elementelor de capital in tarif, aceasta nu poate fi folosita pentru ca înregistrează pierdere pe activitatea de apa.

(Extras 4)

Analizând situația fiecărui operator luând în considerare performanțele financiare și operaționale ale acestora, potențialul de îmbunătățire a veniturilor / eficienței, nevoile de investiții pentru conformare pentru zona actuală a ADI și la nivelul întregului județ, precum și capacitatea dovedită a acestora de a pregătirea și implementarea investițiilor, echipa AT poate trage o serie de **concluzii**:

- Nivelurile NRW sunt foarte ridicate în întregul sector;
- În ceea ce privește tarifele, majoritatea OR nu respectă nivelul minim de suportabilitate necesar;
- Potențialul de creștere a veniturilor / EBITDA este extrem de important (aproximativ 30% din veniturile reale), dar nu există nici o acțiune sau o acțiune extrem de limitată în utilizarea acestuia. Principalii factori pot fi nivelul tarifar, NRW comercial și eficiența personalului;
- În cazul deciziei (politice) de a trece la 3% suportabilitate, potențialul ar putea adăuga încă +140 milioane de euro pe an pentru întregul sector;
- În ciuda potențialului important neutilizat, nivelul maxim de acoperire a investițiilor obligatorii din surse proprii nu depășește 10%, în cazul unui nivel de suportabilitate de 2,5%;
- Majoritatea OR-urilor nu au planuri și / sau practici adecvate de management a activelor;
- Niciun OR nu are capacitatea reală de a implementa investițiile necesare pentru conformitatea UE pe termen scurt și, în unele cazuri, nici măcar investițiile necesare pentru conformare în aglomerările mai mari de 10.000 p.e.;
- În majoritatea cazurilor, există o mare discrepanță între capacitatea dovedită de implementare a investițiilor în anul de vârf (2015) și media pentru perioada analizată (2012-2017).

(Extras 5)

Nu există multe procese majore de restructurare recente în rândul Operatorilor Regionali (Constanța în urmă cu câțiva ani, Arad și Caras Severin în ultimul an), dar evoluția costului cu forța de muncă și ponderea cheltuielilor cu personalul în costurile de exploatare vor determina OR să evalueze cu atenție astfel de măsuri. Transformarea A.N.R.S.C. într-un reglementator economic ar putea iniția și accelera procesul de restructurare.

(Extras 6)

Principala concluzie a PISSA este ca sectorul are un potential semnificativ de dezvoltare si este necesara **o reforma a sectorului** pentru un nou impuls. Reforma ar trebui sa se bazeze pe următorii **pași cheie**:

4. Este inițiată buna guvernare, prin roluri si responsabilități clare. La nivel național, Guvernul ar trebui sa își transmită angajamentul pentru o guvernare îmbunătățită si o reglementare mai puternica si sa stabilească responsabilități clare pentru conformarea la cerințele UE. La nivel regional, este nevoie de responsabilități clare ale OR, ADI, ale autorităților locale si consiliilor județene, in ceea ce privește calitatea serviciilor si investițiile.

5. Reglementarea sectorului este îmbunătățită. A.N.R.S.C. ar trebui sa devina reglementatorul economic al sectorului. Ar trebui introduși si monitorizați indicatori de performanta clari, care sa includă: investiții anuale, performanta

operațională, performanța financiară, etc. Sistemul de licențiere ar trebui să fie eficientizat și coerent pentru toți operatorii din țară.

6. Regionalizarea este consolidată, prin intermediul OR și ADI mai puternice, eficiente și mature. La nivelul OR, eficiența sporită și guvernarea necesită: implementarea strategiilor tarifare bazate pe planuri de afaceri; implementarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței costurilor, inclusiv eficiența personalului, reducerea apei care nu aduce venituri, eficiența energetică; cele mai bune practici de management al activelor; politici și practici orientate spre client etc. Pentru OR care nu mai pot susține rolul pentru care au fost creați, un pas următor ar fi **fuziunea lor cu un OR mai puternic**. Atât OR, cât și ADI trebuie să fie conștiente de capacitatea lor și să se străduiască să o îmbunătățească. Foile de parcurs ar putea ajuta în acest proces.

7. Politica tarifară este îmbunătățită. Este necesară o revizuire semnificativă a abordării privind strategiile de tarifare, luând în considerare: dificultățile în aprobarea strategiilor tarifare, „legarea” strategiilor tarifare propuse de finanțarea europeană, necesitatea de a lega tarifele de planurile de afaceri și investițiile viitoare, plus necesitatea respectării principiilor Ghidului ACB privind suportabilitatea și includerea treptată a amortizării patrimoniului public în tarif. Aplicarea unui sistem de subvenționare a gospodăriilor cu venituri mici de către autoritățile locale sau ADI este esențială, pentru a menține un nivel ridicat de colectare a facturilor, în special în zonele rurale cu cerere redusă și cu venituri mici ale gospodăriei.

WICS - Extras Raport Final

Asistență tehnică pentru consolidarea reglementării economice și de mediu în sectorul de apă și canalizare din România

Raport Final

(Extras 1)

Un cadru eficient de reglementare economică necesită ca prețurile să fie stabilite pentru o perioadă de cel puțin 5 ani și să reflecte planurile de afaceri analizate ale operatorilor regionali. Aceste planuri de afaceri trebuie să prezinte programul de investiții, ținta de eficiență, nivelurile de servicii promise, puterea financiară a operatorului și profilul de preț necesar pentru a realiza investițiile.

(Extras 2)

Elaborarea unui cadru de informații complet și cuprinzător este o *conditio sine qua non* pentru constituirea unui regim eficient de reglementare economică sau pentru implementarea reglementării prin contract.

(Extras 3)

În această privință, echipa WICS este de părere că există loc pentru sporirea puterilor A.N.R.S.C. pentru a stabili un ghid clar pentru operatorii regionali cu privire la așteptările sale privind un plan de afaceri corespunzător.

WICS consideră că un A.N.R.S.C. consolidat și împuternicit trebuie în mod similar să se axeze pe eficiența și eficacitatea operatorilor regionali. Procesul de stabilire a prețurilor poate implica următorii pași:

1. A.N.R.S.C. acordă îndrumare operatorilor regionali pentru întocmirea planurilor lor de afaceri care să reflecteze politica Guvernului României și așteptările Uniunii Europene. Ca atare, acești parteneri-cheie vor trebui să fie mulțumiți cu îndrumările emise de A.N.R.S.C..
2. Operatorii regionali ar răspunde îndrumărilor reglementatorului în planurile de afaceri pe care le elaborează. Aceste planuri trebuie să își prezinte necesarul de fonduri, costurile operaționale, de capital și de finanțare pe care operatorul regional le va suporta și livrabilele pe care operatorul regional se angajează să le realizeze. De asemenea, planul trebuie să stabilească o țintă de eficiență pe care operatorul regional să o realizeze pe perioada de desfășurare a planului de afaceri și, important, îmbunătățirile pe care le va face în nivelurile de servicii (inclusiv numărul de conectări noi) și în calitatea apei potabile și a mediului acvatic din zona lor de activitate. Experiența sugerează că dacă informațiile sunt ușor disponibile, întocmirea, analiza și acordul asupra unui plan de afaceri durează cam trei ani.
3. A.N.R.S.C. trebuie apoi să analizeze aceste planuri cu atenție și să identifice potențialul pentru orice alte eficientizări (sau să identifice alte livrabile dorite pentru clienți) pe care operatorii regionali nu le-au inclus în planurile lor.

În concluzie, A.N.R.S.C. nu pare să își fi realizat potențialul său deplin în calitatea sa de reglementator economic al sectorului de apă. Există patru provocări majore evidente care decurg din aceste observații ale cadrului actual de guvernare din jurul procesului de stabilire a prețurilor:

- Actualmente, A.N.R.S.C. nu are atribuția de a analiza planurile de afaceri și propunerile tarifare ale operatorilor regionali. A.N.R.S.C. nu are o echipă dedicată pentru sectorul de apă cu specialiști în ingineria de apă și canalizare, economie și finanțe. În absența unei asemenea echipe, A.N.R.S.C. nu va putea să analizeze raportările și să monitorizeze performanțelor operatorilor regionali. Dezvoltarea acestei capabilități analitice este critică pentru A.N.R.S.C. dacă urmărește să își impună autoritatea și reputația ca reglementator economic eficient.
- Un alt lucru important, A.N.R.S.C. nu poate să analizeze progresul spre conformarea cu Directivele europene de apă și ape uzate. Drept urmare, reglementatorul poate avea doar o înțelegere limitată a nevoilor investiționale și a decalajului de conformitate. Ca atare, există riscul ca activele existente întreținute prost să submineze mai departe conformarea cu standardele europene;
- Actualmente, impactul potențial al A.N.R.S.C. este redus pentru că își exprimă acordul (mai degrabă decât stabilește) privind tarifele pe baza unei metodologii pre-determinate. Nu are niciun rol strategic în stabilirea tarifelor pe baza unei evaluări a ceea ce trebuie făcut, pe baza unei ținte de eficiență și a unei ținte de îmbunătățire a standardelor de performanță.

- În absența unei analize eficiente și a unor ținte stabilite de reglementatorul economic, serviciile de apă și canalizare din România vor costa mai mult și, aproape cu siguranță, vor avea o calitate mai slabă decât ar trebui să aibă. Ineficiența va avea un impact atât asupra costurilor operaționale, cât și asupra costurilor de capital. Sprijinul Uniunii Europene va avea rezultate mai slabe decât ar trebui să aibă;
- O reglementare corespunzător de eficientă ar asigura că operatorii regionali înțeleg care sunt lucrurile pe care le fac bine și care sunt lucrurile unde există diferențe de performanță. Aceste diferențe trebuie să ia în considerare geografia, portofoliul de active, populația, etc. Ceea ce nu se întâmplă actualmente; și
- Structura fragmentată a sectorului de apă și canalizare pe care A.N.R.S.C. îl reglementează prezintă provocări suplimentare pentru reglementator. Finanțarea investițiilor în active poate, de asemenea, fi complicată dacă activele continuă să fie încredințate autorităților locale.

(Extras 4)

Pentru această analiză, echipa WICS poate concluziona că:

- Asigurarea faptului că se evaluează și se implementează corespunzător îmbunătățirile de eficiență va fi un element critic. Facturile medii ar fi mult mai mari în 2040 dacă companiile nu ating ținta de eficiență. De-a lungul acestor ani până în 2040, clienții din aria celor trei companii ar plăti cam cu 1,2 mld. de Euro mai mult decât ar fi fost necesar.
- A.N.R.S.C. va trebui să fie consolidat dacă dorește să dispună de capacitatea și resursele pentru a reglementa sectorul eficient și pentru a raporta în mod transparent performanțele acestuia (atât financiare, cât și ca niveluri de servicii).
- Pentru a atenua impactul majorărilor de preț și a permite furnizarea unui serviciu de apă sustenabil, operatorii trebuie să ia în considerare majorarea prețurilor într-un ritm treptat. Majorările tarifare anuale reale de mai puțin de 2% până în 2040 ar asigura că operatorii-pilot sunt companii sustenabile și de succes. Nivelurile tarifare curente, însă, nu par să permită atingerea nivelului investițional necesar, nici măcar la nivelul actual minim prevăzut în Master Plan și luând în considerare și fondurile potențiale oferite de Uniunea Europeană.
- Costurile unitare vor fi probabil mult mai mari în zonele mai rurale. Dacă cetățenii din zonele rurale trebuie să suporte în întregime costurile serviciilor prestate lor, va exista fie o rată extrem de scăzută de branșare/racordare, fie vor fi probleme grave de suportabilitate⁷. Va fi important să se aibă în vedere cât de mult se poate permite ca tarifele să varieze între operatori diferiți;

(Extras 5)

---

⁷ O rată mică de branșare/racordare la serviciile de apă și canalizare vor avea în cele din urmă un impact major asupra progresului înregistrat de România în conformarea cu standardele impuse de Directiva-cadru apă.

Recomandări pentru A.N.R.S.C.

- Cadrul informațional pe care l-au testat WICS și A.N.R.S.C. la Compania de Apă Someș, ApaVital și Acet Suceava ar trebui extins la toți operatorii regionali. Va fi nevoie cam de trei exerciții de completare a acestor tabele pentru ca fiecare companie să furnizeze informații corespunzător de solide. Un element cheie în acest cadru informațional este legat de programul viitor de investiții propus. În acest moment, abordarea în România a fluctuat de la Master Planurile atotcuprinzătoare (care sunt prea complexe pentru a putea fi ținute la zi) la acțiuni ad hoc (ce acces am putea avea la bani de investit?). Trebuie să existe o declarație clară a ANAR pentru fiecare operator privind axele sale prioritare de investiții. De asemenea, trebuie să existe declarații privind aspirațiile investiționale din partea Ministerului Sănătății cu privire la calitatea apei, din partea autorităților locale privind extinderea rețelelor și din partea operatorilor privind îmbunătățirea serviciilor prestate și eficiența operațiunilor lor. În sfârșit, autoritățile centrale vor trebui să decidă asupra liniilor prioritare de investiții. Aceste priorități vor trebui să fie aliniate cu promisiunile pe care statul român le va avea de făcut în fața Comisiei Europene.
- Este vital ca A.N.R.S.C. să nu încerce să reducă extinderea tabelelor de informații. Experiența sugerează că aceste informații probabil vor crește în timp (de exemplu, dacă reglementatorul vrea să aplice stimulente personalizate, va trebui să colecteze informațiile necesare pentru a stabili dacă stimulentele respective au fost eficiente). Mai important, experiența din Scoția și alte jurisdicții unde reglementarea este bine înrădăcinată sugerează că în timp reglementatorii au nevoie să înțeleagă mai multe despre starea și performanțele activelor. Scoția încă lucrează la elaborarea cerințelor de informații în această privință.
- A.N.R.S.C. trebuie să aibă în considerare modul în care va raporta și comenta asupra performanțelor. Evaluările sale vor trebui să fie justificate și robuste. Analiza WICS a informațiilor furnizate de compania ACET Suceava a arătat cum exercițiile simple de benchmarking pot induce foarte ușor în eroare. ACET Suceava are costuri unitare cu apa foarte mici (date fiind mediul în care operează și diversele sale surse de apă), însă exercițiile simple de benchmarking privind numărul de angajați per proprietate conectată sau costurile operaționale totale per proprietate conectată ar sugera o concluzie foarte diferită. WICS a raportat cu privire la performanțe în moduri diferite în ultimii douăzeci de ani. WICS este oricând dispusă să discute beneficiile și dezavantajele fiecărui mod cu A.N.R.S.C..
- A.N.R.S.C. trebuie să aibă autoritatea de a stabili tarife pe baza planurilor de afaceri ale operatorilor. Aceasta trebuie să poată cere atingerea unor ținte de eficiență și să convină asupra nivelurilor de servicii. Cel mai important, trebuie să poată să impună o „constrângere de buget strict” asupra operatorilor regionali pentru a asigura că aceștia operează eficient și eficace și în interesul clienților. Acest lucru va impune stabilirea unor ținte privind eficiența costurilor operaționale și a

cheltuielilor de capital și asigurarea că astfel planurile de afaceri ale operatorilor se pot amenda (dacă este necesar) pentru a reflecta progresul corespunzător către un nivel adecvat de eficiență. Va trebui să stabilească dacă va folosi instrumente de benchmark românești sau internaționale pentru frontiera de eficiență.

- A.N.R.S.C. trebuie să stabilească prețurile pentru perioade de cinci ani (o durată mai mare este mai bună - dar 5 ani este probabil suficient pentru început). Prețurile trebuie stabilite relativ la inflație, întrucât acesta este principalul factor de cost și suportabilitate. Un operator regional trebuie să poată să schimbe prețurile convenite numai în cazul în care a survenit un eveniment semnificativ în afara controlului său (o schimbare a valorilor maxime admise pentru parametri de la ANAR, impozite locale, etc.). A.N.R.S.C. trebuie să specifice materialitatea ca parte din instrucțiunile pe care la oferă pentru redactarea unui plan de afaceri. Operatorul trebuie să poată să se bazeze 100% că va avea permisiunea de a percepe tarifele în funcție de profilul tarifar convenit. Operatorii trebuie să poată să perceapă tarife conform cu profilul de prețuri convenit și să ofere asigurări similare și lanțurilor lor de aprovizionare.
- A.N.R.S.C. trebuie să pună la punct un proces de stabilire a prețurilor care să se bazeze pe dovezi solide și analiză și să se asigure că livrabilele pot fi rezonabil realizate cu fondurile care sunt permise.

Recomandări pentru A.N.R.S.C. în colaborare cu Guvernul

- România va trebui să se gândească la modul în care cetățenii vor plăti pentru serviciile de apă. Costurile unitare vor fi mult mai mari în zonele mai rurale (analiza făcută pe costurile și veniturile companiei ApaVital în toată zona sa operațională corespunde într-o măsură totuși situației observate de WICS în Scoția). Dacă cetățenii din zonele rurale (ce par mai sărace) trebuie să suporte în întregime costurile serviciilor prestate lor, va exista fie o rată extrem de scăzută de branșare/racordare (mai ales la serviciile de canalizare, cu impactul așteptat asupra mediului), fie vor fi probleme grave de suportabilitate și neplată. România trebuie să se gândească cât mult poate permite să varieze tarifele între diverși operatori regionali.

Recomandări pentru A.N.R.S.C. în colaborare cu Guvernul României și Comisia Europeană

- România trebuie să încerce să acceseze fonduri europene pentru sectorul de apă pe baza planurilor de afaceri ale operatorilor care să fie aprobate de A.N.R.S.C.. JASPERS ar putea analiza planurile de afaceri, iar A.N.R.S.C. le-ar aproba pentru a asigura Comisia Europeană că fondurile vor fi folosite eficient și eficace. JASPERS ar putea analiza și evaluarea performanțelor făcute de A.N.R.S.C. pentru a asigura garantarea probității și eficiența folosirii fondurilor europene.

Banca Mondială - Extras Prezentări Seminar Inițial

Asistență tehnică acordată României pentru a analiza și depăși provocările asociate îndeplinirii cerințelor DEAUU

Seminar inițial (VC) - 16 iulie 2020 - Rezumatul diagnozei

Există mai multe deficite instituționale care trebuie soluționate la nivel central

Există și multe deficite instituționale la nivel central

- Până în prezent, rolul ANRSC s-a concentrat asupra analizei și aprobării planurilor de investiții și tarifelor, jucând un rol minim sau niciun rol în stabilirea politicilor pentru sectorul de AAC, spre deosebire de situația autorităților de reglementare din alte SM ale UE (Portugalia, Anglia, Scoția)

ANRSC: trecerea la un „nou nivel” de reglementare, pentru a susține eficientizarea OR

Formarea unei autorități de reglementare solide este un proces foarte lung, după cum demonstrează experiența altor țări, cum ar fi Anglia, Scoția, Portugalia, Chile sau Columbia

ANRSC este cea mai veche și mai avansată autoritate de reglementare în sectorul AAC din regiune, iar acum ar trebui să înceapă să stimuleze eficientizarea activității OR - aceasta este esența reglementării oricărui serviciu de monopol. Aceasta înseamnă trecerea de la analiza planurilor de tarife/investiții la o abordare mai mult de tip „plan de afaceri” și bazată pe stimulente

ANRSC nu este independentă politic, întrucât conducerea sa este desemnată direct de guvern; de asemenea, probabil că se confruntă cu limitări determinate de insuficiența personalului și fondurilor

Cadrul pentru stabilirea tarifelor în sectorul AAC trebuie revizuit

Sunt necesare creșteri ale tarifelor pe viitor, pentru a spori capacitatea de autofinanțare a OR și pentru a realiza obiectivul pe termen mediu de a asigura recuperarea integrală a costurilor cu investițiile și cu exploatarea-întreținerea.

Totuși, nivelurile și structura actuale ale tarifelor pentru AAC ridică serioase probleme de echitate: pentru a asigura și în viitor suportabilitatea cheltuielilor cu serviciile de AAC pentru cei mai săraci, modul de reglementare actual al prețurilor trebuie schimbat, întrucât se aplică un prag de 2,5% din venitul disponibil al gospodăriilor medii, ceea ce nu îi protejează pe cei săraci.

Ar trebui analizată posibilitatea introducerii tarifelor sociale pentru cele mai sărace gospodării, la fel cum s-a procedat în multe alte SM ale UE în ultimul deceniu, când tarifele pentru AAC au crescut abrupt din cauza necesarului de finanțare pentru conformarea cu DEAUU.

Tarifele sociale ar permite creșterea mai mare a tarifelor pentru populația generală și ar aduce mai multe resurse sectorului financiar.

Seminar inițial (VC) - 16 iulie 2020 - Identificarea timpurie a unor posibile soluții

Câteva idei pentru îmbunătățirea stimulentei pentru aglomerări

- Introducerea tarifelor sociale de AAC pentru clienții OR, pentru a reduce din decalajul de suportabilitate financiară pentru gospodăriile sărace - din nou, astfel pentru OR este mai puțin riscant să se extindă în zonele rurale sărace, și sunt mai ușor de acceptat de către populația locală

Deschiderea discuțiilor despre reglementarea AAC, îmbunătățirea performanței OR și consolidarea ANRSC - Rolul ANRSC în reforma din sectorul apei

- Aplicarea prerogativelor formale de Organisme de reglementare necesită **resurse** și este mult mai dificil atunci când structura pieței reglementate este atomizată.
- Ca o completare importantă la puterile ANRSC, „puterile necoercitive (soft)” ar putea fi folosite mai mult, în principal pentru a crește „presiunea pozitivă” pusă pe Consiliile Locale, ADI-uri și OR, în concordanță cu obiectivele reformei din sector.
- „Puterile necoercitive” pot și ar trebui să includă câteva puteri de tip „nice”.
- ANRSC își poate completa actuala definiție a criteriilor privind macro-suportabilitatea financiară cu introducerea unor criterii de micro-suportabilitate - introducerea tarifelor sociale care vizează gospodăriile sărace.
- În ceea ce privește actualele puteri formale ale ANRSC și resursele sale (120 de persoane, 4 milioane € buget) ar fi necesare mai multe informații despre actualele valori de referință, însă ar putea fi necesare mai multe resurse pentru a ajuta ANRSC să își îmbunătățească performanța.

Rolul ANRSC în reforma din sectorul apei - Cuvânt înainte

- Rolul pe care îl poate juca o autoritate națională din domeniul serviciilor de apă în contextul unei reforme atotcuprinzătoare a sectorului și al elaborării unei strategii nu este independent de multe alte aspecte cheie (i.e. structura de guvernare generală a sectorului)
  - O astfel de dimensiune cheie a guvernării o reprezintă rolul autorităților locale și gradul lor de responsabilitate pentru furnizarea serviciilor și respectarea standardelor de servicii, care este din ce în ce mai mult pus sub semnul întrebării
  - O nouă dimensiune cheie o reprezintă alcătuirea viitoarei „formule pentru recuperare a costurilor” pentru sector (cei 3 T ai OCDE), i.e. pe lângă tarife și transferuri (granturi UE) ce rol ar trebui să joace contribuabilul român (T2) și în cadrul căror mecanisme de alocare?

„Puteri formale vs. Noncoercitive” în reglementarea utilităților de apă

- Într-un cadru instituțional precum cel din România, importanța „puterilor formale” ale ANRSC poate fi ușor supraestimată ...reversul fiind că „puterile noncoercitive” ar putea fi subapreciate
- „Puterile formale” pornesc de la robustețea mecanismelor de numire a organismele de guvernare ale Reglementatorului, de la autonomia/independența acestora și din drepturile de decizie conferite explicit de lege organismului de reglementare. În practică: Având autonomie financiară, resurse și capacitatea de a atrage, gestiona și reține personalul calificat corespunzător este de obicei blocajul cheie în acest sens;
  - Existența autonomiei financiare, a resurselor și a capacității de a atrage, gestiona și a păstra personal cu calificările necesare este, în principal, unul din blocajele cheie în acest sens;
  - Este mai greu pentru un operator să nu fie de acord cu „recomandarea” venită de la Organismul de reglementare, dacă aceasta se bazează pe dovezi și este bine fundamentată;
  - Cerința de robustețe a „deciziilor” Organismului de reglementare este mult mai mare...ceea ce, la rândul său, necesită mai multe resurse pentru a fi realizată la timp;
  - Acest lucru este adevărat mai ales în cazul aplicării sancțiunilor și penalităților oficiale;
  - Deciziile Organismului de reglementare pot fi întotdeauna contestate în instanță...

Profitarea de impactul pozitiv al „puterilor noncoercitive” în reglementarea utilităților de apă

- Prin urmare, și nu neapărat ca înlocuitor, ci în completarea puterilor formale ale ANRSC, „puterile noncoercitive” ar putea fi folosite mai mult în contextul românesc pentru:
  - A pune o „presiune pozitivă” pe Consiliile Locale și ADI-uri, în concordanță cu strategia și obiectivele de reformare a sectorului
  - A face același lucru și pentru organismele de guvernare și echipele de management ale OR;
  - A crește nivelul general de transparență a sectorului și drepturile cetățenilor/consumatorilor
- „Puterile noncoercitive” cuprind:
  - Dreptul și obligația organismului de reglementare de a pune întrebări (solicita informații) tuturor operatorilor de servicii, indiferent de modelul acestora de management
  - Capacitatea de a aplica sancțiuni (financiare și non-monetare) pentru acele companii de utilități care în mod repetat nu răspund sau raportează greșit în mod voit sau din neglijență.
  - Dreptul și obligația de a-și publica constatările și recomandările: nu doar către companiile locale de utilități, ci și adunărilor locale, mass mediei și, în cele din urmă, consumatorilor

Informații despre AAC credibile, transparente și universal valabile

- Aspectul fundamental al rolului Organismului de reglementare va fi atins doar atunci când fiecare cetățean român, dacă dorește, va putea primi un răspuns simplu, direct și bazat pe fapte la următoarele întrebări:
  - Cum se compară calitatea și costurile serviciilor de apă de care beneficiaz față de ce există în consiliile locale din vecinătate?
  - Cum sunt acestea în raport cu media națională?
  - Chiar dacă consiliul meu local este „în poziție fruntașă”, cât mai este până la atingerea ambițiilor pe care le are Guvernul României pentru aceste servicii?
- În acest sens, un element important al diagnozei din tabel este: „Analiza comparativă a performanței OR din România a fost extrenalizată de facto Asociației Române a Apei (ARA), în cadrul Sistemului național de referință” O inițiativă de apreciat (ARA a umplut un gol), însă ANRSC tot trebuie să își creeze propriul sistem de analiză comparativă, accesibil publicului.
- Unul din pilonii unei reglementări eficace îl reprezintă existența unui sistem universal, robust și credibil. ANRSC ar trebui să își creeze propriul sistem de referință - ca orice alt organism de reglementare - chiar printr-un parteneriat cu ARA, și să îl facă public. Acest lucru nu ar împiedica ARA de la a derula în continuare propria analiză comparativă detaliată cu membrii săi (200 de indicatori).

Regulamentul de tip „sunshine”, ca stimulent pentru alinierea la reforma sectorului - partea II

- Această abordare este aliniată recomandării ca ANRSC să sublinieze mai mult monitorizarea și aplicarea planurilor de afaceri aprobate ale OR

Regulamentul de tip „sunshine”, ca stimulent pentru alinierea la reforma sectorului - partea III

- Ca observații finale despre „puterile noncoercitive”, aici intră și acele „puteri nice (drăguțe)”, precum:
  - „Care sunt primele cinci companii de utilități din sectorul AAC cu cele mai bune rezultate?” ANRSC ar trebui să dea un răspuns oficial la această întrebare, iar aceste practici ar trebui documentate și comunicate public:
  - „Cine a avut cele mai mari îmbunătățiri în ultima vreme?” ANRSC poate promova niște premii anuale pentru calitatea serviciilor, unde aceste succese sunt explicate și sărbătorite public
  - Oferirea unor produse de cunoaștere: ghiduri tehnice, șabloane de planificare ...și promovarea unei capacități mai mari în rândul liderilor și managerilor de sector.

Rolul ANRSC în definirea criteriilor de suportabilitate financiară a serviciilor de apă

- În ceea ce privește accesul economic la serviciile de apă, diagnosticul prevede: „Pragul de suportabilitate folosit de ANRSC pentru stabilirea pragurilor tarifare pentru fiecare OR este greșit. Acesta se bazează pe venitul mediu disponibil - un criteriu greșit care nu asigură protecție gospodăriilor sărace”.
- Pe baza experienței de reglementare din Portugalia, recomandăm înlocuirea termenului de „greșit” cu „incomplet” sau „insuficient”. La sfârșitul zilei, nu poate exista un prag de accesibilitate, definit ca un procent din venitul disponibil care poate proteja vreodată pe săraci ...
  - Prin urmare, folosirea unui astfel de prag pentru „macro-suportabilitate” este corespunzător atunci când se examinează nivelurile tarifare generale ale unei companii de utilități
  - În ceea ce privește apa, problema nu este că aceasta „este scumpă pentru cele mai sărace gospodării”..., „totul este scump pentru acestea”.
  - Prin urmare, prin folosirea actualei infrastructuri de securitate socială se poate asigura că mecanismele de direcționare a suportului financiar sunt corespunzătoare și că „nimeni nu rămâne în urmă” când vine vorba de accesul la apă și la servicii de gestionare a apelor uzate.
    - În acest context, ANRSC poate completa definiția criteriilor de „macro-suportabilitate” introducând și „criterii de micro-suportabilitate”, care ar trebui să acopere eligibilitatea unei gospodării de a beneficia de tarife sociale.

Rolul ANRSC în definirea criteriilor de suportabilitate financiară a serviciilor de apă

- De exemplu, dacă fondurile bugetare din România (T2) vor fi alocate către acest obiectiv de politică în viitor:
  - Noile costuri de conectare pot fi rambursate companiilor de utilități în baza unui cadru de grant bazat pe rezultat (output).
  - în situația Portugaliei, afirmația din diagnostic conform căreia: „Un procent al populației refuză să se conecteze la rețelele de alimentare cu apă și canalizare atunci când acestea există pe stradă, mai ales în zonele rurale” a fost o problemă relevantă în trecut (și încă mai este, decât amploarea sa este mult mai mică).
  - Cum costurile de conectare finale ale gospodăriilor pot reprezenta o barieră financiară semnificativă pentru clienți, s-a adoptat o abordare radicală: „Nu există costuri inițiale pentru conectarea clienților la serviciile de apă și canal” (o distanță de până la 20 m)
  - Inițial o recomandare a Organismului de reglementare, acum a devenit o obligativitate

Raportul general al strategiei AAC - Prezentare generală a subiectelor pentru analiză

Așteptări de neegalat între ceea ce Directiva Privind Tratarea Apelor Uzate Urbane necesită și ce își doresc unele gospodării românești

Constrângerile de accesibilitate apar din cele mai frecvente motive pentru a se opune conexiunii, datorită atât costului unic al conexiunii, cât și costului plății facturi recurente. Acest lucru nu afectează doar conformitatea Directiva Privind Tratarea Apelor Uzate Urbane, ci și aspectele sănătății financiare a utilităților AAC, deoarece acestea ajung să opereze rețele nou construite cu un nivel inferior densității conectării care a fost planificată.

Va trebui abordată accesibilitatea pentru cei săraci ca parte a conformității Directivei Privind Tratarea Apelor Uzate Urbane

Spre deosebire de multe alte țări ale UE, în prezent nu există ajutor financiar sau subvenții în România pentru a ajuta gospodăriile sărace să suporte costurile conectării la rețelele AAC, și/sau ajutoare să își achite facturile AAC. Având în vedere că România are cele mai mari disparități de venit dintre țările UE, ar trebui luată în considerare, în special, introducerea tarifelor sociale AAC pentru săraci deoarece se preconizează că tarifele AAC vor continua să crească abrupt în viitor.

Pragul de accesibilitate utilizat de ANRSC pentru stabilirea nivelurilor tarifare pentru fiecare OR este defectuoasă. Se bazează pe venitul mediu disponibil - un criteriu greșit care nu reușește să protejeze cele mai sărace gospodării.

Multe alte țări din UE au instituit în mare parte tarife sociale pentru apă pentru cei săraci ca reacție la creșterea decalajului de accesibilitate din cauza creșterii tarifelor pentru Directiva Privind Tratarea Apelor Uzate Urbane și a oferă experiențe valoroase fără a fi nevoie să fie copiate complet.

- Spania, Italia, Portugalia, Franța, Belgia, Grecia, Malta și Anglia

ANRSC: reglementarea este despre a insista pentru eficiență

Autoritatea națională de reglementare ANRSC trebuie să înceapă să facă presiuni pentru îmbunătățirea eficienței OR - care se află în centrul reglementării oricărui serviciu de monopol. Aceasta înseamnă să se concentreze pe mutarea de la revizuirea planurilor tarifare/de investiții la un „plan de afaceri” și abordare bazată pe stimulente mai mult.

ANRSC este conștient de acest lucru și în cadrul noului program POIM, multe planuri generale includ acțiuni care vizează îmbunătățirea performanței operaționale, totuși asigurarea finanțării pentru activități de îmbunătățire a eficienței este o condiție prealabilă, aceasta este puțin probabil să aducă rezultate semnificative, cu excepția cazului în care sunt puse în aplicare stimulentele adecvate.

De asemenea, ar trebui să se înceapă să se abordeze în paralel problema stimulentele pentru îmbunătățirea calității serviciilor, care este esențială pentru îmbunătățirea disponibilității de a plăti a clienților într-un context de creșteri tarifare viitoare.

Stabilirea unui reglementator AAC este un proces foarte lung. Deși România are cel mai îndelungat sistem de reglementare existent în țările dunărene, ANRSC încă poate învăța multe de la agenții AAC de reglementare mai avansate din unele țări europene (Anglia, Portugalia) sau alte Americi Latine (Chile, Columbia).

Orice plan de acțiune care să ajute ANRSC să-și îmbunătățească rolul trebuie să fie bazat pe un diagnostic solid

ANRSC nu are independență politică, deoarece conducerea sa este numită direct de către Guvern.

De asemenea, este limitat de insuficiența de personal și finanțare. Ca rezultat, performanța OR este de fapt externalizată către apa din Asociația Română a Apei (ARA) în cadrul sistemului național de evaluare comparativă - o valoare inițiativă, dar, ca urmare, accesul publicului la datele de performanță a fost restricționat.

În timp ce un UAT finanțat de UE furnizat în ultimii 2 ani de către autoritatea de reglementare scoțiană a lucrat la consolidarea cadrului de date, acest partener nu a avut nici o expunere de expertiză cu privire la provocările cheie cu care se confruntă un organism de reglementare în contextul românesc.

ANRSC este un actor crucial în reformele AAC, așa că ne propunem să le realizăm, în cadrul pregătirii acestei strategii AAC, un diagnostic care urmează să fie efectuat de un expert internațional de la Autoritatea de reglementare a serviciilor de apă și deșeuri (ERSAR) în Portugalia - un alt organism de reglementare al UE care este ceva mult mai avansat și s-a confruntat cu un set similar de provocări.

ANEXA 2. EXTRAS LEGISLATIV PRIVIND ELEMENTE CU IMPACT ASUPRA REGLEMENTĂRII ECONOMICE A SERVICIILOR

Suportabilitate

Legea 51/2006

Art. 29. -

(11) Contractul de delegare a gestiunii cuprinde în mod obligatoriu clauze referitoare la:

...

m) nivelul redevenței sau al altor obligații, după caz; la stabilirea nivelului redevenței, autoritatea publică locală va lua în considerare valoarea calculată similar amortizării pentru mijloacele fixe aflate în proprietate publică și puse la dispoziție operatorului odată cu încredințarea serviciului/activității de utilități publice și gradul de suportabilitate al populației. Nivelul redevenței se stabilește în mod transparent și nediscriminatoriu pentru toți potențialii operatori de servicii de utilități publice, utilizându-se aceeași metodologie de calcul;

Legea 241/2006

Art. 3. - Termenii tehnici utilizați în cuprinsul prezentei legi se definesc după cum urmează:

af) preț/tarif unic - prețul/tariful stabilit la nivelul unei arii de operare, calculat pe baza regulilor din Metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, care să acopere costurile de operare ulterior finalizării investiției și o parte din costurile de amortizare a cheltuielilor de capital, ținând cont de nivelul acceptat al ratei de suportabilitate, calculată în condițiile legii;

HG 855/2008

Art. 5. -

g) să identifice și să propună orice acțiuni vizând realizarea obiectivelor Asociațiilor în legătură cu Serviciul:

1. asigurarea unei politici tarifare echilibrate care să asigure, pe de o parte, sursele necesare pentru operare, dezvoltare, modernizare și/sau baza-suport a contractării de credite rambursabile ori parțial rambursabile, iar, pe de altă parte, să nu se depășească limitele de suportabilitate ale populației;

Hotărârea de Guvern 677/2017

Astfel, este necesară următoarea abordare privind calculul contribuției minime a utilizatorilor în cadrul proiectelor de apă, după cum urmează:

- pe termen scurt: contribuția utilizatorului va fi stabilită la un nivel de recuperare a costurilor O&I și a proporției de amortizare, prin îndeplinirea condiției:

MAX ([2,5% din venitul mediu G]; OPEX + X% amortizare)^{12, 13, 14,}

¹² Tariful pe "termen scurt" trebuie aplicat până la sfârșitul perioadei de implementare, deși pentru utilizatorii noi nu se poate aplica până când serviciul nu este inițiat.

¹³ Trebuie specificat că acesta nu poate exceda cerinței privind tariful rezultat ca urmare a aplicării principiului de recuperare totală a costurilor (full cost cost recovery) stabilit în secțiunea 3.4.5, și anume "Dacă tarifele temporare existente, exprimate în prețuri curente, depășesc acest nivel, se presupune că vor rămâne constante până la atingerea nivelului de recuperare totală a costurilor. Cu alte cuvinte, se așteaptă ca această situație temporară să fie rezolvată prin erodarea tarifelor prin inflație, astfel încât tariful existent să nu fie redus".

¹⁴ Se menționează că 2,5 din media pe gospodărie este minimul legal cerut. unde X% reprezintă procentul de amortizare în orice an (de la 0% la 100%), care se anticipează să crească de la an la an pe o bază substanțial liniară¹⁵, pentru a asigura un flux cumulat de numerar pozitiv pentru fiecare an al perioadei de proiecție, luând în considerare costurile de înlocuire și serviciul datoriei. A se reține faptul că amortizarea trebuie să reflecte valoarea totală a activelor, indiferent de sursa de finanțare și de proprietarul acestora. Durata de viață a activelor în scopuri de amortizare poate fi ajustată în așa fel încât să reflecte durata de viață utilă a acestora, nu strict regulile de contabilitate;

...

Din aceasta, putem deduce faptul că [2,5%] din media venitului gospodăriei este fixat ca o contribuție minimă a utilizatorului, dar tariful real ar putea să depășească acest nivel pe termen scurt/mediu, astfel încât să se asigure sustenabilitatea fluxului de numerar.

...

3.4.4.3. Considerații privind suportabilitatea

Ca limită superioară de suportabilitate, nivelul maxim al tarifului - combinat pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare - trebuie să fie între 3% și 3,5% din venitul mediu pe gospodărie.

Totuși, nu este exclus ca pentru sustenabilitatea investițiilor necesare pentru conformarea cu directivele relevante în domeniu să fie necesară o depășire a acestui prag de 3,5%. Acest prag poate fi depășit prin asigurarea unui Plan de atenuare pentru utilizatorii cu venituri scăzute.¹⁷

¹⁷ Conform anexei nr. 3 privind politica pentru sistemele de asistență privind protecția gospodăriilor cu venituri reduse.

În această situație, beneficiarul trebuie să ia în considerare implementarea unei politici tarifare alternative astfel încât să nu periclitizeze sustenabilitatea financiară a proiectului/operatorului sau nerecuperarea integrală a costurilor. În aceste cazuri poate fi avut în vedere un mecanism alternativ de suport sau subvenții (sau opțiuni cumulate) pentru asigurarea sustenabilității. Este important ca acest mecanism să se adreseze numai utilizatorilor cu venituri scăzute, și nu celor care își permit să plătească. Este foarte important ca operatorii regionali să nu suporte costurile acestor subvenții și ca aceste sume să fie evidențiate în cadrul autorităților responsabile (spre exemplu, bugetul autorităților publice locale). Modul de stabilire a acestor subvenții se va realiza în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 241/2006, republicată. A se vedea anexa nr. 3 pentru mai multe detalii.

Se anticipează că aceste opțiuni vor presupune minim următoarele:

- o decizie la nivel local care să fixeze tarifele peste pragul de suportabilitate, considerând în același timp măsurile specifice la nivelul ADI, pentru a reduce

sarcina suportabilității pentru familiile mai sărace (vouchere, tarife "sociale" reduse etc.)

- un sistem de tarificare alternativ, mai sofisticat, permițând, de exemplu, costuri tarificare care cresc progresiv odată cu consumul, creșterea componentei de abonament a tarifului, aplicarea unui tarif mai ridicat pentru consumatorii mai mari (industriali) etc.

Beneficiarul proiectului va prezenta în ACB politica de tarificare și nivelul taxelor plătite de utilizatori, precum și analiza scopului și impactului creșterii tarificare sau schimbărilor din sistemul de tarificare după implementarea proiectului.

Efectul aplicării politicii tarificare de mai sus poate fi rezumat în felul următor:

o contribuție minimă a utilizatorilor de [2,5%] din venitul mediu al gospodăriei;

contribuția efectivă va trebui să fie mai mare, dacă va fi necesar, pentru acoperirea atât a costurilor de operare, cât și a procentului de amortizare;

contribuția maximă a consumatorilor este stabilită la 3- 3,5% din venitul mediu al gospodăriei;

veniturile din tarife trebuie să acopere necesarul de numerar, inclusiv costurile de înlocuire din cadrul perioadei de proiecție. În mod alternativ, costul de înlocuire poate fi finanțat parțial prin datorie, dat fiind că serviciul datoriei aferent poate fi acoperit din fluxul de numerar.

Această contribuție minimă pe termen scurt ar trebui atinsă, în mod general, în mai multe etape, pe durata implementării, dar într-o perioadă nu mai mare de [5] ani. Totuși, în ceea ce privește investițiile de tip "greenfield", pentru care nu se furnizează servicii în prezent, nu este necesar să se perceapă tarife până când serviciile nu sunt inițiate.

...

Prezentare generală a opțiunilor de politică pentru sistemele de asistență privind protecția gospodăriilor cu venituri reduse

În vederea susținerii operațiunii de investiție necesară pentru respectarea directivelor se poate dovedi necesar un tarif mai mare decât cel recomandat de [3,5%] din consumul casnic. În acest scenariu pot fi luate în considerare mecanisme alternative de sprijin sau subvenționare. Acestea ar trebui totuși văzute ca o soluție "temporară", care poate fi soluționată pe termen mediu/lung, prin prognozarea creșterii venitului gospodăriei (în termeni reali). Este important ca astfel de mecanisme de suport să vizeze numai utilizatorii cu venituri mici, dar nu și ceilalți utilizatori care își pot permite să plătească. Este de asemenea important ca operatorii să nu suporte costurile acestor subvenții și să se demonstreze că aceste sume se încadrează în capacitatea entității de sprijin (de exemplu, bugetul autorităților publice locale).

Odată cu adoptarea unor cerințe de mediu mai stricte în cadrul noii perioade de programare, se preconizează că problemele de suportabilitate se vor intensifica. România ar putea întâmpina mai multe probleme legate de suportabilitatea tarifelor pentru serviciile de apă și canalizare, în special în contextul noilor proiecte, care urmăresc încasarea veniturilor din tarifele utilizatorilor astfel încât să asigure recuperarea integrală a costurilor.

Datorită economiilor de scară, tarifele pentru serviciile de apă și apă uzată sunt în general mai scăzute în marile orașe.

În consecință, aspectele de suportabilitate vor fi asociate mai degrabă cu orașele mici/foarte mici sau cu zonele rurale, unde acoperirea serviciilor de apă este încă suboptimă, din cauza dezvoltării incomplete a infrastructurii și/sau disponibilității inegale a resurselor. Prin urmare, suportabilitatea tarifelor de apă pentru gospodăriile cu venituri reduse în zonele menționate constituie deja o problemă semnificativă sau ar putea să devină astfel în viitor, dacă nu sunt stabilite măsuri de politică corespunzătoare.

Plata pentru serviciile de apă reprezintă o povară mai mare pentru utilizatorii cu venituri mai mici decât pentru alți clienți. Există nevoia dezvoltării/actualizării măsurilor de politică care să soluționeze aspectele legate de suportabilitate la nivelul grupurilor vulnerabile și să stabilească programe conexe în domeniul serviciilor de apă și apă uzată, în contextul corelării tarifelor de apă cu costurile economice și de mediu ale serviciilor de apă. România se poate baza pe experiența în sectorul termoficării - similaritățile de abordare s-ar putea dovedi utile pentru inițiative deja întreprinse în acest sector, unde preocupările privind suportabilitatea se manifestă de mai mult timp, și în anumite cazuri, au fost deja realizate baze de date cu utilizatorii cu venituri scăzute.

Măsurile legate de suportabilitate, necesare pentru a acoperi nivelurile minime de consum, pot fi clasificate în două mari grupuri:

- măsuri de sprijin legate de venit (programe de asistență specifice): ajutor de venit (plăți în numerar sau transferuri), vouchere pentru apă, reduceri de tarife, diferite abordări pentru relaxarea facturilor, plăților și restanțelor; și
- măsuri legate de tarif: păstrarea facturilor pentru apă la niveluri reduse pentru grupurile vulnerabile (de exemplu, creșterea tarifelor în bloc, alegerea tarifelor, plafonarea tarifelor).

Există dovezi că măsurile legate de tarife (a se vedea tabelele de mai jos) sunt aplicate tot mai mult, în mod particular prin utilizarea tarifelor în bloc (până la un anumit prag furnizat la un preț redus) sau a tarifelor ajutătoare, pentru a diminua consecințele de natură socială. Totuși, în contextul românesc, acestea ar putea fi dificil de aplicat, în condițiile în care multe gospodării sunt facturate la nivel comun (blocuri de locuințe) și nu sunt prevăzute cu aparate de măsură individuale.

Redevență

Legea 51/2006

Art. 29. -

(7) Contractul de delegare a gestiunii este un contract încheiat în formă scrisă, prin care unitățile administrativ-teritoriale, individual sau în asociere, după caz, în calitate de delegatar, atribuie, prin una dintre modalitățile prevăzute de lege, pe o perioadă determinată, unui operator, în calitate de delegat, care acționează pe riscul și răspunderea sa, dreptul și obligația de a furniza/presta integral un serviciu de utilități publice ori, după caz, numai unele activități specifice acestuia, inclusiv dreptul și obligația de a administra și de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului/activității furnizate/prestate, în schimbul unei *redevențe*, după caz. Contractul de delegare a gestiunii poate fi încheiat de asociația de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, care au calitatea de delegatar. Contractul de delegare a gestiunii este asimilat actelor

administrative și intră sub incidența prevederilor Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(11) Contractul de delegare a gestiunii cuprinde în mod obligatoriu clauze referitoare la:

...

m) nivelul redevenței sau al altor obligații, după caz; la stabilirea nivelului redevenței, autoritatea publică locală va lua în considerare valoarea calculată similar amortizării pentru mijloacele fixe aflate în proprietate publică și puse la dispoziție operatorului odată cu încredințarea serviciului/activității de utilități publice și gradul de suportabilitate al populației. Nivelul redevenței se stabilește în mod transparent și nediscriminatoriu pentru toți potențialii operatori de servicii de utilități publice, utilizându-se aceeași metodologie de calcul;

Legea 241/2006

Art. 25. -

(2) Investițiile efectuate pentru reabilitarea, modernizarea și/sau extinderea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare sunt bunuri de retur și se vor recupera din amortizare în conformitate cu prevederile legale pentru partea finanțată din fonduri proprii și, respectiv, prin redevența stabilită potrivit contractului de delegare pentru partea finanțată din fonduri publice.

Indicatori de performanță

Legea 241/2006

Art. 8. - (1) Serviciul furnizat/prestat prin sistemele de alimentare cu apă și de canalizare trebuie să îndeplinească, la nivelul utilizatorilor, indicatorii de performanță prevăzuți în regulamentul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.

(2) Indicatorii de performanță ai serviciului furnizat/prestat utilizatorilor se stabilesc pe baza unui studiu de specialitate întocmit de autoritățile administrației publice locale sau, după caz, de asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, în funcție de necesitățile utilizatorilor, de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare și de eficiența acestora, cu respectarea indicatorilor de performanță minimali prevăzuți în regulamentul-cadru, respectiv în caietul de sarcini-cadru al serviciului de alimentare cu apă și de canalizare. În cazul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, studiul de specialitate se elaborează în cadrul acestora, se avizează de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale membre și se aprobă de adunările generale.

(3) Propunerile de indicatori de performanță ai serviciului de alimentare cu apă și de canalizare furnizat/prestat utilizatorilor, rezultate din studiul de specialitate efectuat în acest scop, vor fi supuse dezbaterii publice înaintea aprobării lor de către autoritățile administrației publice locale.

Art. 14 - Autoritățile administrației publice locale au, în raport cu utilizatorii pe care îi reprezintă, următoarele sarcini și responsabilități:

....

- c) să monitorizeze și să controleze activitățile de furnizare/prestare a serviciului și să adopte măsurile prevăzute în contractul de delegare a gestiunii, în cazul în care operatorul nu asigură indicatorii de performanță asumați;
- d) să stabilească și să aprobe indicatorii de performanță ai serviciului numai după ce aceștia au fost supuși în prealabil dezbaterii publice;

Art. 15. -

(2) Autoritățile administrației publice locale au, în raporturile cu operatorii, dreptul și obligația să monitorizeze și să controleze:

...

- e) respectarea obligațiilor contractuale potrivit contractului de delegare a gestiunii și îndeplinirea indicatorilor de performanță ai serviciului, indiferent de forma de gestiune;
- f) aplicarea penalităților prevăzute de documentele contractuale, în cazul neîndeplinirii de către operatori a indicatorilor de performanță asumați;

Art. 22.

(4) În situația contractelor de delegare a gestiunii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare atribuite direct operatorului regional, respectiv operatorului, asociația de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare., respectiv autoritățile administrației publice locale vor evalua, în baza prevederilor caietului de sarcini anexat la contractul de delegare a gestiunii, performanțele operatorului regional., respectiv operatorului, precum și modul de respectare a indicatorilor de performanță.

(5) În cazul în care se constată nerespectarea gravă, repetată sau prelungită a indicatorilor de performanță în furnizarea/prestarea serviciilor se procedează la:

- a) schimbarea managementului operatorului, în cazul operatorilor de drept public sau ai operatorilor de drept privat cu capital al unităților administrativ-teritoriale, în condițiile contractului de mandat;
- b) rezilierea contractului de delegare a gestiunii serviciului, în cazul operatorilor de drept privat cu capital privat sau mixt.

Art. 33. -

(3) Penalitățile și sancțiunile aplicabile operatorilor pentru nerespectarea de către aceștia a indicatorilor de performanță ai serviciului se prevăd în mod obligatoriu în hotărârea de dare în administrare ori în contractul de delegare a gestiunii.

Art. 36. -

(8) Stabilirea, ajustarea sau modificarea prețurilor și tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare care se furnizează/prestează prin intermediul unei infrastructuri publice care se dezvoltă/extinde din alte surse de finanțare decât cele menționate la alin. (2), se aprobă prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, cu respectarea mandatului încredințat, prin hotărâri ale adunărilor generale ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, în baza avizului de specialitate eliberat de A.N.R.S.C. și cu condiția respectării următoarelor cerințe:

a) asigurarea furnizării/prestării serviciului la nivelul indicatorilor de performanță stabiliți de autoritățile administrației publice locale și precizați în hotărârea de dare în administrare ori în contractul de delegare a gestiunii serviciului, după caz;

HG 855/2008

Art. 5. -

(1) Obiectivele Asociației sunt următoarele:

g)să monitorizeze executarea contractului/contractelor de delegare și să informeze regulat membrii săi despre aceasta, să urmărească îndeplinirea obligațiilor asumate de operatori (îndeosebi în ceea ce privește realizarea indicatorilor de performanță, executarea lucrărilor încredințate operatorilor și calitatea Serviciului furnizat utilizatorilor) și, în conformitate cu mandatul primit și cu prevederile contractuale, să aplice penalitățile contractuale;

(2) Pentru realizarea obiectivelor Asociației, prin prezentul statut asociații mandatează Asociația, conform art. 10 alin. (5) din Legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare, să exercite în numele și pe seama lor următoarele drepturi și obligații legate de Serviciu:

...

c) urmărirea, monitorizarea și raportarea indicatorilor de performanță ai Serviciului, stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii în vederea asigurării gestionării și administrării Serviciului de către operator pe criterii de eficiență economică și managerială și aplicarea măsurilor corective și a penalităților prevăzute de contractul de delegare, în situația în care operatorul nu respectă nivelul indicatorilor de performanță și eficiență la care s-a obligat și nu asigură continuitatea Serviciului;

f)monitorizarea și controlul modului de respectare a obligațiilor și responsabilităților asumate de operator prin contractul de delegare cu privire la:

(i)modul de respectare și de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de operator, în special respectarea indicatorilor de performanță, inclusiv în relația cu utilizatorii;

(3) Atribuțiile adunării generale a Asociației cu privire la exercitarea mandatului acordat de asociați, conform art. 5 alin. (2), sunt:

...

e) adoptarea de hotărâri privind aplicarea măsurilor corective și a penalităților prevăzute de contractul de delegare în situația în care operatorul nu respectă nivelul indicatorilor de performanță;

Art. 23

(2)Consiliul director exercită următoarele atribuții privind activitatea proprie a Asociației:

....

f)monitorizează și controlează modul de respectare a obligațiilor și responsabilităților asumate de operator prin contractul de delegare, cu privire la:

(i) modul de respectare și de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de operator, în special respectarea indicatorilor de performanță stabiliți prin contractul de delegare, inclusiv în relația cu utilizatorii;

Subvenții/ Ajutor de stat

Legea 51/2006

Art. 1. -

(4) Serviciile de utilități publice fac obiectul unor obligații specifice de serviciu public în scopul asigurării unui nivel ridicat al calității siguranței și accesibilității, egalității de tratament, promovării accesului universal și a drepturilor utilizatorilor și au următoarele particularități:

l) recuperarea costurilor de exploatare și de investiție se face prin prețuri și tarife sau taxe și, după caz, din alocații bugetare. Măsura poate implica elemente de natura ajutorului de stat, situație în care autoritățile administrației publice locale solicită avizul Consiliului Concurenței.

...

t) compensație pentru obligația de serviciu public - orice beneficiu, în special financiar, acordat operatorilor direct sau indirect din resurse de stat în perioada de punere în aplicare a unei/unor obligații de serviciu public sau în legătură cu perioada respectivă, pentru acoperirea costurilor nete aferente îndeplinirii unei obligații de serviciu public, inclusiv un profit rezonabil. În sensul prezentei definiții, resursele de stat sunt cele prevăzute la punctul 3.2. - Resurse de stat din Comunicarea Comisiei Europene 2016/C 262/01 privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;

Art. 8. -

(3) În exercitarea competențelor și atribuțiilor ce le revin în sfera serviciilor de utilități publice, autoritățile deliberative ale administrației publice locale asigură cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor de utilități publice și adoptă hotărâri în legătură cu:

...

g) contractarea sau garantarea împrumuturilor, precum și contractarea de datorie publică locală prin emisiuni de titluri de valoare, în condițiile legii, în numele unității administrativ- teritoriale, pentru finanțarea programelor de investiții în vederea dezvoltării, reabilitării și modernizării sistemelor publice. În cazul în care, prin contractul de delegare a gestiunii, operatorul are obligația de a realiza investiții în infrastructura publică, contractarea sau garantarea unor împrumuturi de către autoritatea administrației publice locale, în favoarea operatorului, poate implica elemente de ajutor de stat, iar punerea în aplicare a măsurii în cauză se realizează cu respectarea reglementărilor naționale și comunitare în domeniu;

Art. 29. -

(11) Contractul de delegare a gestiunii cuprinde în mod obligatoriu clauze referitoare la:

...

k) compensația pentru obligațiile de serviciu public în sarcina delegatului, dacă este cazul, cu indicarea parametrilor de calcul, control și revizuire a compensației, precum și modalitățile de evitare și recuperare a oricărei supracompensații;

Legea 241/2006

Art. 37. -

(4) În cazul gestiunii delegate, pentru menținerea echilibrului contractual, orice subvenție acordată serviciului de alimentare cu apă și de canalizare va putea fi aprobată numai dacă determină o reducere a tarifului și/sau o creștere a calității serviciului, corespunzătoare subvenției acordate.

Ajutoare sociale

Legea 241/2006

Art. 12. - (1) În exercitarea atribuțiilor ce le revin autoritățile administrației publice locale adoptă hotărâri sau emit dispoziții, după caz, privitoare la:

...

m) acordarea de ajutoare lunare de la bugetul local pentru familiile și persoanele singure care au media veniturilor bănești nete lunare sub salariul minim brut pe țară garantat la plată pe membru de familie, denumite în continuare ajutoare lunare, în vederea plății serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, în condițiile art. 12¹;

Art. 12¹. - (1) Ajutoarele lunare prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. m) se acordă în funcție de veniturile lunare ale persoanei singure/familiei, prin compensarea procentuală a contravalorii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, în limita unui consum de apă, respectiv a unei cantități de apă uzată evacuată la rețeaua de canalizare de 75 l/persoană/zi.

(2) Pentru familiile și persoanele singure beneficiare ale ajutorului social stabilit potrivit prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, ajutoarele lunare acordate acoperă cel puțin 50% din costul de furnizare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.

(3) La stabilirea venitului bănesc net lunar al familiei sau, după caz, al persoanei singure se iau în considerare toate veniturile pe care membrii familiei le-au realizat în luna anterioară lunii în care se solicită dreptul, așa cum acestea sunt prevăzute la art. 8 alin. (1) din Legea nr. 416/2001, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Pentru acordarea ajutorului lunar pot fi utilizate procentele și limitele de venituri prevăzute, pentru ajutorul de încălzire a locuinței cu energie termică, în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobată prin Legea nr. 92/2012, cu modificările și completările ulterioare.

(5) În vederea stabilirii dreptului la ajutorul lunar, noțiunile utilizate pentru familie și persoană singură au semnificația celor din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 70/2011, aprobată prin Legea nr. 92/2012, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Acordarea ajutorului lunar se face prin dispoziția primarului, la solicitarea scrisă a persoanei singure sau familiei.

(7) Cuantumul, condițiile, organizarea acordării ajutorului lunar și modalitatea de decontare a acestuia între unitatea administrativ-teritorială, familiile/persoanele singure beneficiare și operatorul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se stabilesc prin hotărâre a consiliului local.

Legea nr. 224/2015 pentru modificarea și completarea Legii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare nr. 241/2006

Art. III. - (1) Metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă, prevăzută la art. 35 alin. (2) din Legea nr. 241/2006, republicată, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la inițiativa Ministerului Fondurilor Europene.

Programe/ Planuri de investiții

Legea 51/2006

Art. 8. -

(3) În exercitarea competențelor și atribuțiilor ce le revin în sfera serviciilor de utilități publice, autoritățile deliberative ale administrației publice locale asigură cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor de utilități publice și adoptă hotărâri în legătură cu:

a) elaborarea și aprobarea strategiilor proprii privind dezvoltarea serviciilor, a programelor de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de utilități publice existente, precum și a programelor de înființare a unor noi sisteme, inclusiv cu consultarea operatorilor;

Art. 25

(5) Bunurile realizate de operatori în conformitate cu programele de investiții impuse prin contractul de delegare a gestiunii constituie bunuri de retur care revin de drept, la expirarea contractului, gratuit și libere de orice sarcini, unităților administrativ-teritoriale și sunt integrate domeniului public al acestora.

Art. 29. -

(11) Contractul de delegare a gestiunii cuprinde în mod obligatoriu clauze referitoare la:

...

h) sarcinile și responsabilitățile părților cu privire la investiții/programele de investiții, precum reabilitări, modernizări, obiective noi, extinderi, inclusiv modul de finanțare a acestora;

Legea 241/2006

Art. 3. - Termenii tehnici utilizați în cuprinsul prezentei legi se definesc după cum urmează:

...

z) strategie locală a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice adoptat la nivelul unei unități administrativ-teritoriale prin care se stabilesc obiectivele și modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului

de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și obiectivele înființării de noi sisteme la nivelul unității administrativ-teritoriale, corelat cu prevederile master planului județean/zonal pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare elaborat cu respectarea prevederilor planului urbanistic general;

Art. 10. - (1) Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale au competență exclusivă, ce poate fi exercitată și prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, în condițiile Legii nr. 51/2006, republicată, cu completările ulterioare, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale asociate, în baza mandatului acordat acestora, în tot ceea ce privește:

...

b) aprobarea programelor de investiții privind înființarea, dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii tehnico- edilitare aferente serviciului;

Art. 11. -

(4) În vederea asigurării continuității serviciului și funcționării sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în condiții de siguranță și la parametri ceruți prin normele și prescripțiile tehnice, autoritățile administrației publice locale, respectiv asociațiile de dezvoltare intercomunitară, au responsabilitatea planificării și urmăririi execuției lucrărilor de investiții, în corelare cu propriile strategii ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare și planurile de urbanism general. În acest scop vor întocmi programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și de înființare de noi sisteme la nivelul unității administrativ-teritoriale bazate pe planificarea multianuală a investițiilor și ținându-se seama de etapele procesului bugetar, în conformitate cu reglementările legale, corelate cu planurile de investiții din master planurile județene/zonale.

Art. 12. - (1) În exercitarea atribuțiilor ce le revin autoritățile administrației publice locale adoptă hotărâri sau emit dispoziții, după caz, privitoare la:

a) aprobarea strategiilor locale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare și a programelor multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor existente, precum și a programelor de înființare a unor noi sisteme de alimentare cu apă și de canalizare, în condițiile legii;

Art. 37⁵. - (1) Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale au competență exclusivă, care se exercită prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară în numele și pe seama unităților administrativ- teritoriale asociate, în baza mandatului acordat acestora, în ceea ce privește:

...

b) aprobarea programelor de investiții privind înființarea, dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii tehnico- edilitare aferente serviciului;

(2) La aprobarea strategiilor și programelor de investiții prevăzute la alin. (1) lit.

a) și b) se au în vedere obligațiile asumate de România privind epurarea apelor uzate urbane în calitate de stat membru al Uniunii Europene.

...

(4) În exercitarea atribuțiilor ce le revin, autoritățile deliberative ale administrației publice locale adoptă hotărâri care vizează:

a) aprobarea strategiilor locale ale serviciului public inteligent alternativ pentru procesarea apelor uzate urbane, precum și a programelor de înființare a unor noi sisteme publice inteligente alternative;

HG 855/2008 (Anexa 4)

Art. 5. -

(2) Pentru realizarea obiectivelor Asociației, prin prezentul statut asociații mandatează Asociația, conform art. 10 alin. (5) din Legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare, să exercite în numele și pe seama lor următoarele drepturi și obligații legate de Serviciu:

a) elaborarea și aprobarea strategiei de dezvoltare, a programelor de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de utilități publice existente, a programelor de înființare a unor noi sisteme, precum și a programelor de protecție a mediului;

Art. 16. -

(3) Atribuțiile adunării generale a Asociației cu privire la exercitarea mandatului acordat de asociați, conform art. 5 alin. (2), sunt:

a) aprobarea strategiei de dezvoltare, a programelor de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de utilități publice existente, a programelor de înființare a unor noi sisteme, precum și a programelor de protecție a mediului, elaborate și prezentate de consiliul director al Asociației, conform art. 23 alin. (3) lit. a);

Art. 17. -

b) Strategia de dezvoltare

1. Asociația va asigura elaborarea și aprobarea strategiei de dezvoltare. Pe baza strategiei de dezvoltare vor fi stabilite investițiile necesare atingerii obiectivelor prevăzute de această strategie și prioritizarea acestora, precum și planul de implementare și analiza macrosuportabilității. Planurile de investiții vor fi actualizate periodic, ținând seama de strategia de dezvoltare.

2. Sursele de finanțare a investițiilor pot fi fonduri nerambursabile acordate de Uniunea Europeană sau de instituții financiare, fonduri de la bugetul de stat sau de la bugetele locale ale asociaților, fondurile proprii sau atrase ale operatorului.

3. Listele de investiții prioritare și planurile de finanțare a acestora vor fi discutate în ședințele adunării generale a Asociației și aprobate de autoritățile deliberative ale asociaților beneficiari ai investițiilor (proprietarii bunurilor rezultate în urma investițiilor), precum și ale asociaților deserviți de bunurile rezultate în urma investițiilor. Acestea vor fi anexate la contractul de delegare și fac parte integrantă din acesta.

Art. 23. -

(3) Consiliul director are următoarele atribuții cu privire la exercitarea mandatului acordat de asociați, conform art. 5 alin. (2):

a) asigură elaborarea strategiei de dezvoltare, utilizând principiul planificării strategice multianuale, a programelor de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de utilități publice existente, a programelor de înființare a unor noi sisteme, inclusiv cu consultarea operatorului, precum și a programelor de protecție a mediului, pe care le supune spre aprobare adunării generale a Asociației;

Fonduri de rezervă

Legea 51/2006

Art. 44. -

(3) Unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, operatorii/operatorii regionali care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene ori de împrumuturi de la organisme financiare internaționale pentru realizarea unor programe de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și/ori dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciilor de utilități publice au obligația constituirii, alimentării și utilizării unui fond de rezervă. Acest fond este destinat întreținerii, înlocuirii și dezvoltării sistemelor de utilități publice sau a unor părți din componența acestora, precum și asigurării fondurilor necesare pentru plata serviciului datoriei publice aferente cofinanțării acestor proiecte de investiții. Fondul de rezervă, denumit în continuare Fondul IID, se constituie și se utilizează în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 198/2005 privind constituirea, alimentarea și utilizarea Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii serviciilor publice care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 108/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanța de urgență nr. 198/2005

Art. 4. - (1) Operatorul și unitatea administrativ-teritorială care realizează proiecte cu asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene au obligația ca de la semnarea memorandumului de finanțare sau acordului de împrumut pentru cazurile specificate la art. 3 alin. (1) din ordonanța de urgență să constituie potrivit art. 3 Fondul IID pe întreaga perioadă de viață a investiției.

(2) Unitatea administrativ-teritorială contribuie la Fondul IID cu sume încasate în bugetele locale sau județene, după caz, cel puțin egale cu:

a) vărsămintele din profitul net de la regia autonomă de interes local sau județean care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene;

b) dividendele de la societatea comercială cu capital integral sau majoritar de stat care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene;

c) redevența aferentă bunurilor concesionate societății comerciale care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene. În cazul în care împrumutatul este unitatea administrativ-teritorială, redevența anuală va fi stabilită la un nivel care să acopere cel puțin serviciul datoriei publice pentru anul respectiv aferent împrumutului de cofinanțare contractat de unitatea administrativ-teritorială;

d) impozitul pe profit plătit de operator unității administrativ-teritoriale;

e) dobânzi aferente disponibilităților Fondului IID.

f) TVA-ul plătit din Fondul IID și recuperat ulterior de la bugetul de stat, în maximum 30 de zile lucrătoare.

(2¹) În cazul în care Fondul IID este creat și gestionat la nivelul operatorului/operatorului regional al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sursele prevăzute la alin. (2) sunt considerate alte surse proprii de finanțare ale operatorului/operatorului regional.

(3) În cazul operatorilor regionali, toate unitățile administrativ- teritoriale care sunt acționari ai respectivilor operatori, trebuie să vireze în Fondul IID sumele aferente acestora conform defalcării prevăzute la alin. (2).

(4) În cazul în care sursele datorate potrivit alin. (2) nu sunt suficiente pentru a acoperi serviciul datoriei publice/datoriei constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente împrumutului datorat pentru următorul an al fiecărui exercițiu financiar, operatorul contribuie la Fondul IID, până la concurența sumei necesare acoperirii serviciului datoriei publice/datoriei pe baza situațiilor sale financiare anuale, cu sume repartizate din profitul net la fondul de rezervă, care pot fi:

a) sursele proprii de finanțare necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente împrumuturilor externe, constituite pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe;

b) profitul net contabil rămas nerepartizat după acoperirea destinațiilor prevăzute de legislația în vigoare.

(5) În cazul în care sursele datorate conform alin. (4) nu sunt suficiente pentru a acoperi serviciul datoriei publice constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente împrumutului datorat pentru următorul an al fiecărui exercițiu financiar, unitatea administrativ-teritorială contribuie cu alte sume din bugetele proprii.

Art. 5. - Operatorul/unitatea administrativ-teritorială care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene utilizează Fondul IID în următoarea ordine de priorități pentru:

a) plata serviciului datoriei publice guvernamentale constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente împrumuturilor contractate sau garantate de stat, destinate cofinanțării proiectelor care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene;

b) plata serviciului datoriei publice locale constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente împrumuturilor contractate sau garantate de autoritatea administrativ-teritorială, destinate cofinanțării proiectelor care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene;

b¹) plata serviciului datoriei constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente împrumuturilor contractate de operatorul/operatorul regional, destinate cofinanțării proiectelor care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene;

c) cheltuieli neeligibile reprezentând cheltuielile de achiziție sau producție a activelor corporale utilizate pentru implementarea proiectelor care beneficiază de asistență tehnică nerambursabilă din partea Uniunii Europene dacă autoritatea responsabilă execută pregătirea terenului și a lucrărilor de construcție pe cont propriu, cheltuielile cu achiziția sau închirierea altor active care sunt considerate neeligibile, închirierea activelor fixe care sunt parte a cheltuielilor de capital, cheltuielile cu funcționarea unității de implementare a proiectului, precum și pentru alte categorii de cheltuieli neeligibile necesare proiectului;

d) întreținerea, înlocuirea și dezvoltarea activelor date în administrare sau în concesiune, inclusiv a celor dezvoltate cu finanțare nerambursabilă din partea Uniunii Europene și în conformitate cu programul aprobat de autoritatea administrației publice locale sau cu programul specific de operare și întreținere, convenit cu Comisia Europeană sau cu banca cofinanțatoare.

e) plata TVA-ului aferent lucrărilor de construcție, întreținerii, înlocuirii și dezvoltării activelor realizate cu finanțare nerambursabilă din partea Uniunii

Europene și în conformitate cu programul aprobat de autoritatea administrației publice locale sau cu programul specific de operare și întreținere, convenit cu Comisia Europeană sau cu banca cofinanțatoare.

f) plata cofinanțării proiectelor care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă.

ANEXA 3. DOCUMENTE ÎNTÂLNIRE DE ÎNCEPUT ACTIVITATE 2

AGENDĂ

ÎNTÂLNIRE DE ÎNCEPUT ACTIVITATEA 2 | 22 MARTIE 2021 | 09:30-11:00

Întâlnirea va avea loc pe 22 martie, ora 9:30am, pe platforma Zoom (conectare prin link-ul <https://us02web.zoom.us/j/81037669873>), în contextul începerii implementării Activității 2 din cadrul proiectului „Întărirea capacității administrative a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice pentru reglementarea, autorizarea, evaluarea și monitorizarea serviciilor comunitare de utilități publice”, cod proiect 127462, finanțat prin Programul Operațional Capacitate Administrativă.

Agenda întâlnirii este prezentată mai jos:

09:30-09:40	Cuvânt introductiv - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice - Consultant (Asocierea S.C. BDO Business Advisory SRL, Water Industry Commission for Scotland și Gîscan și Asociații SPARL)
09:40-10:10	Prezentare cerințe contractuale Activitatea 2 - Context și situația actuală - Inițiere Activitate 2 și colectare documente relevante
10:10-10:30	Schimbări legislative legate de reglementarea economică
10:30-11:00	Planul de afaceri: structură și aprobare

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

MINUTĂ

Proiect:	Servicii pentru îmbunătățirea reglementării serviciilor publice comunitare de alimentare cu apă și de canalizare
Subiect:	Întâlnire de început Activitatea 2
Locație:	Sediul ANRSC și mediu virtual
Data/Ora:	22.03.2021, ora 09:30
Participanți:	Reprezentanți A.N.R.S.C. Reprezentanți Consultant (BDO Business Advisory, WICS, Gîscan, Țibuleac și Asociații)

Reprezentanți A.N.R.S.C.

- Din rapoartele BERD/ MB trebuie preluate doar elementele care fac referire la ANRSC ca reglementator economic.
- Măsurile graduale și diferențiate în funcție de operatori
- Fonduri europene și fonduri de la bugetul de stat.
- HG 855/2008 nu ar trebui modificat sau da (de analizat)
- ANRSC să aprobe planurile de afaceri, nu să le avizeze (cu aviz al UAT)
- Redevență: se pot introduce în Ordinul 65 linii directoare. Principiile sunt și în ACB menționate - se poate face referire la acest cadru legal.
- Eventual de abrogat Ordinul 65 și de publicat un alt Ordin Ordinul 65 trebuie modificat în mai multe aspecte. De clarificat în 241/ 2006 ce înseamnă „stabilire”
- În unele cazuri, se interpretează în mod forțat atribuțiile UAT (autoritatea executivă vs autoritatea deliberativă). Analiza ar trebui făcută de aportatul autorității executive. Primarul propune, consiliul aproba.
- Una dintre măsurile de eficientizare - apa care nu aduce venit (de stabilit limite clare, condiții de validare, etc.)

Reprezentanți prestator

- Structura Planului de Afaceri nu e stabilită prin lege, ci într-un ghid al Autorității de Reglementare
- Astăzi nu se mai creează ghiduri la nivelul WICS
- Planul de afaceri e analizat de mai multe părți din industrie. WICS nu aprobă planul de afaceri. Planul de afaceri e folosit pentru a calcula tarife, țintele de eficiență
- Cine va stabili obiectivele industriei de apă? În Scoția ele sunt stabilite de miniștri
- ANRSC va lua legătura cu WAREG pentru a face rost de legislația din Lituania

- De obținut mai multe detalii/ legislație pentru reglementarea serviciilor in Lituania (cerință WICS)
- Situația in sectorul de apa devine din ce in ce mai critica
- Planul de afaceri sa se reflecte in operațional si investițional
- Reglementarea economica/ instituțională se duce foarte mult către zona actelor emise de reglementator
- Sa fie un act normativ care stabilește limite iar ANRSC sa stabilească prin acte subsecvente reglementari subsecvente
- Poate ca in normele de licențiere (operatori mari, medii, mici) sa interconectam sistemul de reglementare economica cu sistemul de licențiere (ex: decidentului i se da posibilitatea ca daca nu implementez pe zona de plan de afaceri, tarify, partea de licențiere sa fie afectata).

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

LISTĂ PARTICIPANȚI

ANRSC	BDO Business Advisory
Ionel Tescaru Iulian Băndoiu Livia Băndoiu Rodica Pop Iulia Titoiu Anamaria Tănase Cosmin Lungu Dan Matei	Sorin Caian Augustin Boer Gabi Ioniță Diana Ceapraz Oana Franț Andreea Boștenescu Raluca Alexandru Alexandra Stanca
WICS	Gîscan, Țibuleac & Asociații
Alan Sutherland Donna Very Cosmin Diaconiță	Cătălin Gîscan

PREZENTARE

SERVICII PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA REGLEMENTĂRII SERVICIILOR PUBLICE COMUNITARE DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE

ÎNTÂLNIRE DE ÎNCEPUT ACTIVITATE 2: Abordarea privind implementarea
22.03.2021

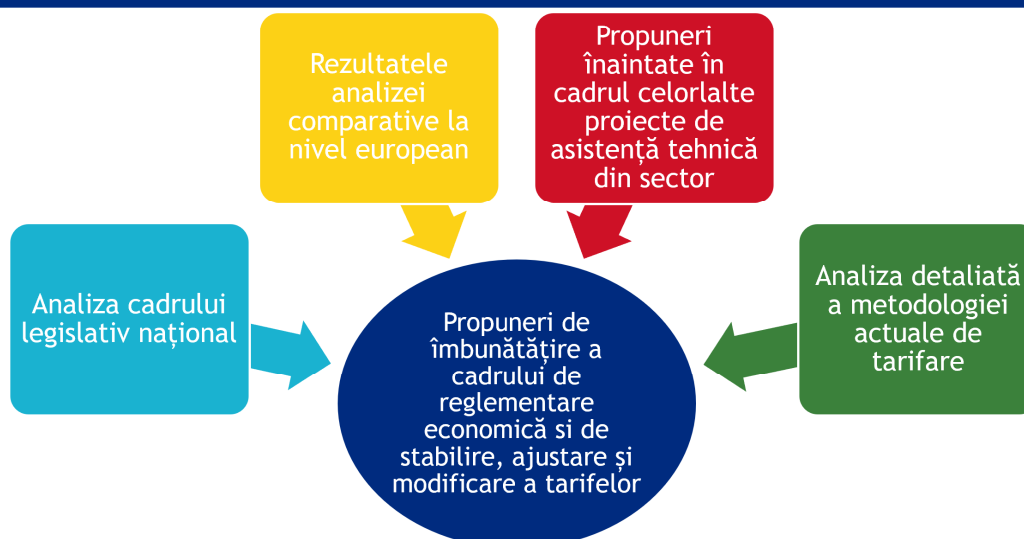
"Întărirea capacității administrative a autorității naționale de reglementare pentru serviciile comunitare de utilități publice pentru reglementarea, autorizarea, evaluarea și monitorizarea serviciilor comunitare de utilități publice", cod proiect 127462

Asocierea dintre BDO ROMÂNIA, WICS și GÎSCAN & ȚIBULEAC

SINTEZĂ ACTIVITATEA A2

PROPUNERI DE REGLEMENTARE ECONOMICĂ A SERVICIILOR: IMPLICAȚII ASUPRA CADRULUI LEGISLATIV

Propunere pentru reglementarea economică a serviciilor	Cadru legislativ impactat
I. Guvernanță sector	
I.1 Strategie de dezvoltare pentru serviciile de apă și de canalizare	Hotărârea de Guvern nr. 246/2006
I.2 Stabilirea A.N.R.S.C. ca reglementator economic independent, conform cu liniile directoare OECD	Legea Nr.51/2006, Ordinul nr. 22/2017
I.3 Impulsionarea eficientizării operațiunilor	N/A
II. Reglementarea economică	
II.1 Perioada de reglementare a serviciilor (5 ani)	Legea nr.241/2006
II.2 Stabilirea strategiilor de tarificare pe baza de planuri de afaceri (inclusiv stabilirea unei marje pentru profitul rezonabil)	Legea nr.51/2006, Legea nr.241/2006, Ordinul nr.65/2007, HG nr.855/2008
- Cerința privind elaborarea planului de afaceri	
- Elemente minime plan de afaceri	
- Elaborare pe baza principiilor metodologiei de Analiza Cost-Beneficiu (Hotărârea 677/2017)	
- Planurile de afaceri vor include planuri de investiții pe durata strategiei de tarificare	
- Măsuri de creștere a eficienței, de inclus obligatoriu în planurile de afaceri	
- Repere pentru marja de profit rezonabil	
Strategia de tarificare:	
- Tarife privind principiul „Poluatorul Plătește”	
- Tariful binom	

Propunere pentru reglementarea economică a serviciilor	Cadru legislativ impactat
II. Reglementarea economică	
II.3 Stabilirea redevenței în funcție de amortizarea patrimoniului public	Ordin Președinte ANRSC
- Strategiile de tarificare realizate pe baza planurilor de afaceri vor avea atașat și o evoluție a redevenței anuale pentru aceeași perioadă	
- Nivelul anual al echivalentului amortizării patrimoniului public inclus în strategia de tarificare propusă nu poate fi mai mic decât nivelul anual al echivalentului amortizării patrimoniului public inclus în ultimul an din strategia de tarificare precedentă	
- Includerea amortizării pe ani trebuie să aibă un trend crescător, aproximativ liniar	
- Redevența ar trebui să fie cel puțin egală cu serviciul datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea/co-finanțarea proiectelor de investiții	
- Redevența pentru bunurile publice va fi calculată în funcție de durata medie de viață a activelor respective	
- Nivelul redevenței și includerea eșalonată a echivalentului amortizării activelor din patrimoniul public în tarif ar trebui să fie corelate și cu nevoia de investiții rezultată din planul de management al activelor al societății	
II.4 Stabilirea unui nivel de referință de 2,5% pentru indicele de suportabilitate	Legea nr.241/2006
II.5 Definirea cadrului informațional pentru reglementarea economică a serviciilor (date obligatoriu de raportat către ANRSC)	Ordin Președinte ANRSC
III. Consolidarea capacității administrative	
III.1 Asigurarea infrastructurii de colectare/ procesare a informațiilor	N/A
III.2 Dezvoltare proceduri interne pentru reglementarea economică a serviciilor	N/A
III.3 Instruire Personal	N/A

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Titlul proiectului: Întărirea capacității administrative a Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice pentru reglementarea, autorizarea, evaluarea și monitorizarea serviciilor comunitare de utilități publice

Codul proiectului: 127462

Denumirea beneficiarului: Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

Data publicării: septembrie 2020

Conținutul acestui raport nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

